

การศึกษาทัศนคติของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างเกี่ยวกับความปลอดภัย
ในการปฏิบัติงาน กรณีศึกษา หจก. เทคโนโลยีวีเตอร์ (2001)

นายสุเทพ ฤทธิเดช

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
การบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค
สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2554

การศึกษาทัศนคติของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างเกี่ยวกับความปลอดภัย
ในการปฏิบัติงาน กรณีศึกษา หจก. เทคโนโลยีวีเตอร์ (2001)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี อนุมัติให้นำโครงงานฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต



คณะกรรมการสอบโครงงาน

(ศ. ดร.สุขสันต์ หอพิบูลสุข)

ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร.พรศิริ จงกล)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาโครงงาน)

(รศ. ประเสริฐ ดำรงชัย)

กรรมการ

(พญ. จิตรวดี หอพิบูลสุข)

กรรมการ

(รศ. น.อ. ดร.วราพงษ์ จำพิศ)

คณบดีสำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์

สุเทพ ฤทธิ์เดช : การศึกษาทัศนคติของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน กรณีศึกษา หจก. เทคโนบิวเดอร์ (2001) (STUDY OF THE ATTITUDE OF CONSTRUCTION WORKERS REGARDING SAFETY AT WORK : A CASE STUDY OF TECHNO BUILDER (2001), LIMITED PARTNERSHIP) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรศิริ จงกล

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างในการดูแลป้องกันตนเองในขณะปฏิบัติงาน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างจิตสำนึกที่ดีในการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างปฏิบัติงานของผู้ใช้แรงงานก่อสร้าง การศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 82 คน และนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

จากการศึกษากลุ่มผู้ใช้แรงงานก่อสร้าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 76.80) มีอายุเฉลี่ย 32 ปี มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 87.80) ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 51.20) มีรายได้เฉลี่ย 5,001 ถึง 10,000 บาท/เดือน (ร้อยละ 45.10) มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 2 ถึง 5 ปี (ร้อยละ 37.80) ส่วนใหญ่ทำหน้าที่ช่างปูน (ร้อยละ 59.80) ในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมาส่วนใหญ่เคยเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานมากกว่าหนึ่งครั้ง (ร้อยละ 43.90) อุบัติเหตุส่วนใหญ่ที่เคยในการทำงานคือการลื่นล้มหรือตกจากที่สูง (ร้อยละ 22.00) และส่วนใหญ่ไม่เคยผ่านการฝึกอบรมความปลอดภัย (ร้อยละ 35.40) โดยกลุ่มผู้ใช้แรงงานก่อสร้างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้างในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่องการใช้อุปกรณ์ป้องกันต่างๆ และรักษาอุปกรณ์เหล่านั้นให้อยู่ในสภาพที่ดีอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 0.89 มีทัศนคติในการดูแลป้องกันตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะการเคยทำผิดระเบียบหรือข้อปฏิบัติที่กำหนดไว้ในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 1.17 และโดยภาพรวมกลุ่มผู้ใช้แรงงานก่อสร้างมีความคิดเห็นเชิงบวกเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะด้านความเอาใจใส่ของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 0.88

สาขาวิชา วิศวกรรมโยธา

ปีการศึกษา 2554

รายชื่อผู้นักศึกษา _____

รายชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา _____

SUTHEP RITHDEJ : STUDY OF THE ATTITUDE OF CONSTRUCTION WORKERS REGARDING SAFETY AT WORK : A CASE STUDY OF TECHNO BUILDER (2001), LIMITED PARTNERSHIP. ADVISOR : ASST. PROF. PORNSIRI JONGKOL, Ph.D.

The objective of this study was to study the attitude of construction workers regarding hazard prevention for themselves while working in order to create good morals. This study used questionnaire to collect data from 82 construction workers.

The results showed that most workers were males (76.80%) with 32 years old average of age and married status (87.80%). Most of them graduated at Mattayom level (51.20%). The average income ranged 5001 – 10,000 Baht per month (45.10%) and the average work experience ranged 2 – 5 years (37.80%). Most workers were bricklayer (59.80%). During the last year, they experienced accident at least once (43.90%) and most incidents were slipping or falling from high places. Most workers had good understanding regarding safety in construction, especially protective equipment use and good maintenance of these equipment with the greatest average of 0.89. The attitude regarding not following work instruction was 1.17. The positive attitude regarding management taking good care of workers was 0.88.

กิตติกรรมประกาศ

โครงการการศึกษานี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรศิริ จงกล อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้ให้คำแนะนำตลอดจนแก้ไขตรวจสอบโครงการการศึกษานี้ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ตามหลักวิชาการ รวมถึงยังให้กำลังใจในการดำเนินการศึกษาตลอดมา จึงขอขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงที่ให้ความกรุณากับผู้ศึกษาด้วยดีตลอดมา

ในท้ายสุดนี้ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา ให้แก่ผู้ศึกษา ซึ่งเป็นความรู้และประสบการณ์ที่มีค่าและมีประโยชน์ในการทำงานของผู้ศึกษาต่อไป รวมถึงขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี สถาบันอันทรงเกียรติ และ บุคลากรของ หจก.เทคโนโลยีนิวเคลียร์ (2001) ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการรวบรวมและให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้



สุเทพ ฤทธิ์เดช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูปภาพ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	1
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
1.4 ขอบเขตการทำวิจัย.....	2
1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	2
2 ปรีทัศน์วรรณกรรม.....	3
2.1 สาเหตุของการประสบอันตรายจากการทำงาน.....	3
2.1.1 สาเหตุโดยทั่วไปของการประสบอันตรายจากการทำงาน.....	3
2.1.2 สาเหตุที่สนับสนุนให้ประสบอันตราย.....	3
2.2 อันตรายในงานก่อสร้าง.....	4
2.2.1 สาเหตุของอันตรายในงานก่อสร้าง.....	4
2.2.2 ลักษณะการประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน.....	5
2.3 การจัดการความปลอดภัยในงานก่อสร้าง.....	6
2.3.1 การจัดระบบความปลอดภัยในงานก่อสร้าง.....	7
2.3.1.1 สถานที่ก่อสร้าง.....	7
2.3.1.2 ความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร.....	7
2.3.1.3 ความปลอดภัยส่วนบุคคล.....	8
2.3.2 แนวทางการป้องกันการประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน.....	9
2.3.3 การบริหารงานด้านความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง.....	10

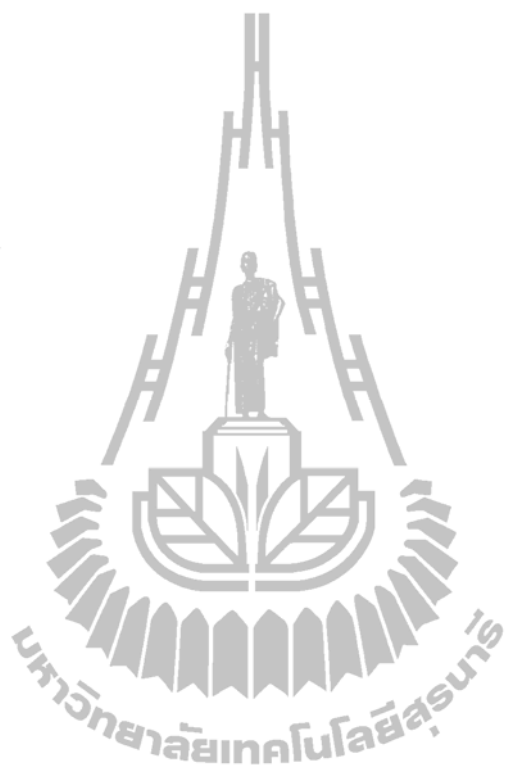
2.3.4	การตรวจความปลอดภัยในงานก่อสร้าง	11
2.4	กฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยในงานก่อสร้าง	15
2.5	ทัศนคติต่อความปลอดภัย	16
2.5.1	ความเชื่อและความเคยชินที่ไม่ปลอดภัย	16
2.5.2	ทัศนคติต่อความปลอดภัยและพฤติกรรมที่ปลอดภัย	17
3	วิธีดำเนินการทำโครงการ	20
3.1	ประชากรที่ศึกษา	20
3.2	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	20
3.2.1	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	20
3.2.2	การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	21
3.3	การเก็บรวบรวมข้อมูล	21
3.4	การวิเคราะห์ข้อมูล	21
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	23
4.1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	23
4.2	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง	28
4.3	การดูแลป้องกันตนเองในระหว่างปฏิบัติงาน	30
4.4	ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	32
5	สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	38
5.1	สรุปผลการศึกษา	38
5.2	อภิปรายผล	39
5.3	ข้อเสนอแนะตามผลการศึกษา	40
	บรรณานุกรม	42
	ภาคผนวก	43
	ประวัติผู้เขียน	51

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ขั้นตอนการทำงานและอันตรายจากงานดินและฐานราก.....	12
2.2 ขั้นตอนการทำงานและอันตรายจากงานโครงสร้าง.....	13
2.3 ขั้นตอนการทำงานและอันตรายจากงานระบบและงานตกแต่ง.....	14
4.1 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ.....	23
4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อายุสูงสุด และอายุต่ำสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับอายุ.....	24
4.3 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพสมรส.....	24
4.4 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษา.....	24
4.5 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับรายได้เฉลี่ย.....	25
4.6 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน.....	25
4.7 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามหน้าที่ในการทำงาน.....	26
4.8 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์เกิดอุบัติเหตุ.....	26
4.9 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะอุบัติเหตุ.....	27
4.10 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ ฝึกอบรมความปลอดภัยในงานก่อสร้าง.....	27
4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างด้าน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง.....	28
4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างเกี่ยว กับการดูแลป้องกันตนเองในระหว่างปฏิบัติงาน.....	30
4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน.....	32

สารบัญรูปภาพ

รูปที่	หน้า
4.1 ปัจจัยที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	37



บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การก่อสร้างเป็นการปฏิบัติวิชาชีพแขนงหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยงานไม้ งานคอนกรีต งานก่ออิฐฉาบปูน และงานเหล็ก งานก่อสร้างในประเทศไทยมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ถึงแม้ว่าการก่อสร้างในยุคปัจจุบันจะมีการนำเอาเทคนิคทางด้านวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้เพื่อทุ่นแรง ประหยัดเวลา และเพิ่มประสิทธิภาพ แต่ก็อาจป้องกันอุบัติเหตุหรืออุบัติภัยอันเกิดจากการปฏิบัติงานได้ ข้อมูลของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (2549) พบว่า อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากงานก่อสร้างก่อให้เกิดอันตรายสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกิจกรรมอื่น อีกทั้งยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นนี้ก่อให้เกิดความเสียหายทางด้านร่างกายและทรัพย์สินทั้งต่อนายจ้างและลูกจ้าง นายจ้างต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาล และค่าชดเชย ซึ่งเป็นสิ่งบั่นทอนกำไร ลูกจ้างต้องประสบกับความบาดเจ็บ พิการ หรือเสียชีวิต ซึ่งก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อตนเองและครอบครัว

ผู้ประกอบการงานก่อสร้างในยุคปัจจุบัน โดยส่วนใหญ่นอกจากจะคำนึงถึงผลกำไรสูงสุดและความพึงพอใจของลูกค้าแล้ว ยังมีวัตถุประสงค์สำคัญเดียวกันในการทำงาน คือต้องการให้กิจกรรมต่างๆ สัมฤทธิ์ผลได้อย่างรวดเร็ว เกิดอุบัติเหตุแก่ผู้ใช้แรงงานน้อยที่สุด การบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงานและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและทุกระดับ ซึ่งไม่เพียงแต่จะช่วยป้องกันความทุกข์จากความเจ็บปวดและความตายของผู้ใช้แรงงานเท่านั้น แต่ยังช่วยลดค่าใช้จ่าย และเวลาในการก่อสร้างให้กับเจ้าของกิจการ

แม้ว่าผู้ประกอบการและผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่จะตระหนักถึงอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน แต่ก็อาจหลีกเลี่ยงได้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาทัศนคติของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน โดยเก็บข้อมูลจากผู้ใช้แรงงานของ หจก. เทคโนโลยี (2001) ผลการศึกษาที่ได้จะใช้เป็นแนวทางในการสร้างจิตสำนึกในการป้องกันอันตรายในระหว่างปฏิบัติงานของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างได้

1.2 วัตถุประสงค์

- เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างในการดูแลป้องกันตนเองในระหว่างปฏิบัติงาน

- เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างจิตสำนึกที่ดี ในการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างปฏิบัติงานของผู้ใช้แรงงานก่อสร้าง

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ทราบทัศนคติของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างเกี่ยวกับการดูแลป้องกันตนเองในการปฏิบัติงาน
- ใช้ผลการศึกษาเป็นแนวทางในการสร้างจิตสำนึกที่ดีในการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานของผู้ใช้แรงงานก่อสร้าง อันจะนำมาซึ่งการลดอุบัติเหตุในระหว่างการปฏิบัติงาน

1.4 ขอบเขตการทำวิจัย

งานวิจัยนี้ทำการศึกษาเฉพาะทัศนคติของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างของ หจก.เทคโนโลยีเตอร์ (2001) ในเขต จังหวัดนครราชสีมา จำนวนประมาณ 100 คน โดยทำการศึกษาตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ ถึงเดือนเมษายน 2554 ลักษณะเป็นอาคารบ้านพักอาศัย 2 ชั้นโดยข้อมูลจากงานวิจัยมี 2 ส่วนดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างในการดูแลป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากการปฏิบัติงาน โดยใช้แบบสอบถามกับประชากรที่จะศึกษา
2. ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัยจากการทำงานก่อสร้าง จาก การทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ทัศนคติ หมายถึง แนวความคิดเห็น มุมมอง และความรู้สึก ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งอาจจะดี หรือไม่ดี อาจจะลบ หรือบวก ซึ่งความรู้สึกและมุมมองความคิดเห็นนั้น อาจจะไม่ตรงกับความเป็นจริงก็ได้

ผู้ใช้แรงงานก่อสร้าง หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติงานก่อสร้าง ตั้งแต่ ผู้ใช้แรงงาน แยก หาม จนถึง แรงงานฝีมือระดับช่าง เช่น ช่างไม้ ช่างทาสี ช่างปูน ช่างเหล็ก เป็นต้น

ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน หมายถึง สภาพที่ปลอดภัยจากอุบัติเหตุหรือความเจ็บป่วยต่างๆ อันอาจเกิดแก่ร่างกาย ชีวิต หรือทรัพย์สินในขณะที่ปฏิบัติงาน

บทที่ 2

ปรัทัศนัวรรณกรรม

การศึกษาทัศนคติของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ทัศนศึกษา หจก. เทคโนบิวเดอร์ (2001) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารวบรวมข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยได้กำหนดประเด็นในการศึกษาไว้ดังนี้

- 2.1 สาเหตุของการประสบอันตรายจากการทำงาน
- 2.2 อันตรายในงานก่อสร้าง
- 2.3 การจัดการความปลอดภัยในงานก่อสร้าง
- 2.4 กฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยในงานก่อสร้าง
- 2.5 ทัศนคติต่อความปลอดภัย

2.1 สาเหตุของการประสบอันตรายจากการทำงาน

2.1.1 สาเหตุโดยทั่วไปของการประสบอันตรายจากการทำงาน (Gilmer1971, อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ ทิพย์ถัมย์ 2543) คือ

- 1) การกระทำที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe act) เป็นการกระทำที่เกิดจากตัวผู้ใช้แรงงาน ชอบ ปฏิบัติงานด้วยวิธีการที่ไม่ปลอดภัย เช่น ไม่ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับด้านความปลอดภัย การไม่ใช้ อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล การเล่นหยอกล้อกัน หรือ การดื่มสุราหรือของมึนเมาขณะ ปฏิบัติงาน
- 2) สภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe condition) เป็นสภาพแวดล้อมหรือ สภาพการทำงานที่เป็นอันตรายซึ่งอาจทำให้ประสบอันตรายได้ เช่น เครื่องจักรไม่มี เครื่องป้องกัน อันตราย หรือขาดระบบควบคุมมลพิษ จึงทำให้อากาศในสถานที่ทำงานเป็นอันตราย มีฝุ่นหรือ สารเคมีเป็นพิษ

2.1.2 สาเหตุที่สนับสนุนให้ประสบอันตราย

- 1) ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงาน เช่น ประมาท ขาดความรู้ ขาดจิตสำนึก และไม่ตระหนักถึง ความปลอดภัย มีทัศนคติที่ไม่ดี ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ ตื่นเต้น ตกใจง่าย เป็นต้น
- 2) ปัจจัยเกี่ยวกับการบริหารหรือจัดการ เช่น ขาดการสอน อบรม หรือให้ความรู้ด้าน ความปลอดภัย ไม่จัดหาอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลให้

2.2 อันตรายในงานก่อสร้าง

2.2.1 สาเหตุของอันตรายในงานก่อสร้าง

งานก่อสร้างเป็นงานที่ต้องทำงานในที่โล่งแจ้ง ขั้นตอนในการทำงานไม่อาจจัดแยกให้เป็นระบบระเบียบได้อย่างเด่นชัด มีการใช้แรงงานไร้ฝีมือและกึ่งฝีมือจำนวนมาก รวมทั้งมีการอพยพแรงงานอยู่ตลอดเวลา ทำให้ลูกจ้างขาดทัศนคติและระเบียบวินัยด้านความปลอดภัยในการทำงาน โดยสรุปอันตรายที่เกิดขึ้นได้ดังนี้ (อัครพงษ์ นวลอ่อน, 2554)

- 1) งานก่อสร้างมีการจ้างเหมาช่วงแรงงานเป็นทอดๆ ทำให้การบริหารความปลอดภัย มีการแบ่งช่วงตามความรับผิดชอบ หากขาดการประสานงานที่ดีความปลอดภัยในการทำงานในภาพรวมที่จะเกิดขึ้นได้ยาก หรือมีการดูแลด้านความปลอดภัยในการทำงานไม่ทั่วถึง
- 2) ปัญหาสภาพแวดล้อมในการทำงานและสุขภาพอนามัยของลูกจ้าง เนื่องจากงานก่อสร้างต้องดำเนินการในที่โล่งแจ้งเป็นส่วนใหญ่ ลูกจ้างต้องทำงานภายใต้ความร้อนของแสงอาทิตย์ ความเปียกชื้นจากสายฝนหรืออากาศที่หนาวเย็น และจากกระบวนการทำงานซึ่งมีฝุ่นละออง มีเสียงดัง ความอบอ้าวและความอับชื้น สภาพต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุของการเกิดปัญหาสุขภาพของลูกจ้างทั้งสิ้น
- 3) อันตรายจากบริเวณการก่อสร้าง พื้นที่ในเขตก่อสร้างถือเสมือนเป็นโรงงานหนึ่งแห่ง เริ่มตั้งแต่การติดตั้งเครื่องจักร การนำวัสดุไปจนกระบวนการผลิตและเกิดผลของงานเป็นอาคาร ดังนั้นในบริเวณงานก่อสร้างจึงมีทั้งกองวัสดุเพื่อการผลิตวัสดุเหลือใช้ น้ำทิ้ง หลุม บ่อ ฯลฯ และพบว่าสถานที่ก่อสร้างจำนวนไม่น้อยขาดการดูแลจัดบริเวณก่อสร้างให้เป็นระเบียบปลอดภัย ทำให้ลูกจ้างได้รับบาดเจ็บเนื่องจากถูกของมีคมบาด หรือตะปูตำ ตกหลุม ตกบ่อ เป็นต้น
- 4) ปัญหาในการใช้เครื่องมือเครื่องจักร เครื่องจักรกล เครื่องมือกลและเครื่องไฟฟ้าในงานก่อสร้าง เป็นสาเหตุที่สำคัญของการเกิดการประสบอันตรายของลูกจ้าง เนื่องมาจากการติดตั้ง การรื้อถอนไม่ถูกต้องตามข้อกำหนดของบริษัทผู้ผลิต หรือหลักวิชาการ ผู้ใช้หรือผู้ควบคุมขาดความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ที่ดีพอ การใช้งานที่เกินพิกัด ความสามารถของเครื่องจักรนั้นๆ ขาดการตรวจสอบและซ่อมบำรุงที่ถูกต้อง
- 5) อันตรายจากนั่งร้านและค้ำยัน การใช้นั่งร้านและค้ำยันที่ปล่อยให้หัวหน้างานหรือช่างไม้เป็นผู้รับผิดชอบ โดยไม่มีการออกแบบและคำนวณโครงสร้างรวมทั้งตรวจสอบความมั่นคงก่อนการใช้งาน และขาดการตรวจสอบสภาพนั่งร้านขณะใช้

งานล้วนเป็นสาเหตุนำไปสู่การถล่มของนั่งร้านและค้ำยัน

- 6) อันตรายจากเพลิงไหม้ การเกิดอุบัติเหตุเพลิงไหม้ในงานก่อสร้างใหญ่ๆ หลายครั้งพบว่า เกิดจากการละเลยไม่จัดทำแผนการป้องกันและระงับอัคคีภัย อุปกรณ์ดับเพลิงไม่เพียงพอและเหมาะสม รวมทั้งลูกจ้างมีความประมาทเลินเล่อในเรื่องเกี่ยวกับไฟ เช่น การสูบบุหรี่ การปฏิบัติงานเชื่อมโลหะ เป็นต้น
- 7) การพักอาศัยของผู้ใช้แรงงาน ลูกจ้างในงานก่อสร้างมักจะนำครอบครัวหรือชักชวนกันเป็นกลุ่มเพื่อเข้ามาทำงานในงานก่อสร้าง จึงเป็นภาระของนายจ้างที่จะต้องจัดหาที่พักให้กับลูกจ้างเหล่านั้น ภาพลักษณ์หนึ่งที่ จะเห็นคือ การปลูกเพิงพักของผู้ใช้แรงงานในบริเวณก่อสร้าง หรือการกั้นห้องในโครงสร้างของอาคารที่กำลังดำเนินการก่อสร้าง สภาพความเป็นอยู่จึงแออัด และการระบายอากาศไม่เพียงพอ ห้องน้ำห้องส้วมสกปรกขาดสุขลักษณะที่ดี เป็นเหตุให้ลูกจ้างมีสุขภาพที่ไม่แข็งแรง และที่น่าเป็นห่วงคืออันตรายที่ลูกจ้างอาจจะได้รับ หากอาคารดังกล่าวเกิดการถล่มในระหว่างการก่อสร้าง
- 8) อันตรายจากงานตอกเสาเข็มและงานเข็มเจาะ อันตรายจากการใช้เครื่องจักร การประกอบเครื่องตอกหรือเจาะเสาเข็ม อันตรายจากคว้น เสียงดัง ความสั่นสะเทือน และการเคลื่อนตัวของดิน อันตรายจากการยกขนย้ายวัสดุขณะตอกหรือการทำเข็มเจาะ และอันตรายจากรูเข็มเจาะ และรูเสาเข็มขนาดใหญ่ ซึ่งผู้ใช้แรงงานอาจพลัดตกลงไปได้

2.2.2 ลักษณะการประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน

การประสบอันตรายเนื่องจากการทำงานของลูกจ้าง มีปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลายปัจจัย โดยมีปัจจัยที่สำคัญ ดังนี้

- 1) ลูกจ้าง การประสบอันตรายเนื่องจากการทำงานส่วนใหญ่มีสาเหตุจากพฤติกรรมหรือการกระทำของลูกจ้าง เช่น การทำงานโดยไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง การทำงานไม่ถูกวิธีหรือลัดขั้นตอน การหยอกล้อในสถานที่ทำงาน การถอดอุปกรณ์ป้องกันส่วนที่เป็นอันตรายของเครื่องจักรออก การนำเครื่องจักรกล เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ชำรุดมาใช้งานหรือใช้งานเกินพิกัดที่กำหนด การไม่ใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล การฝ่าฝืนกฎระเบียบต่างๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่สนับสนุนให้พนักงานมีพฤติกรรมหรือการกระทำที่ไม่ปลอดภัย เช่น การมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัย ในการทำงาน การขาดความรู้หรือประสบการณ์ สภาพทางสรีระร่างกายที่ไม่เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ

- 2) เครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่างๆ โดยทั่วไปแล้วอุบัติเหตุที่เกิดจากเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ มักมีสาเหตุเกี่ยวเนื่องมาจากการดำเนินการออกแบบและติดตั้งไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ การเลือกใช้อุปกรณ์ที่ไม่ได้มาตรฐานหรือไม่เหมาะสมกับลักษณะหรือสภาพแวดล้อม การขาดการซ่อมบำรุงตามข้อกำหนด การไม่ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันอันตรายต่างๆ หรือมีแต่ไม่เพียงพอ
- 3) วัสดุสิ่งของ การนำวัสดุสิ่งของมาใช้งานอาจก่อให้เกิดการประสบอันตรายจากการจัดเก็บ เคลื่อนย้าย และใช้งานไม่ถูกต้อง ซึ่งอาจทำให้เกิดการพังทลาย ตกหล่น กระเด็น หรือฟุ้งกระจาย เป็นต้น
- 4) วิธีการทำงานไม่ถูกต้อง การไม่กำหนดวิธีหรือขั้นตอนการทำงานให้ชัดเจน หรือกำหนดไว้แต่ไม่ถูกต้อง รวมทั้งการไม่ฝึกอบรมหรือสอนงานให้ลูกจ้างได้ทราบถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับวิธีการทำงาน เหล่านี้เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดอันตรายขึ้นได้
- 5) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ไม่เหมาะสม เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดอันตรายแก่ลูกจ้าง เช่น แสงสว่างมากหรือน้อยเกินไป สภาพอากาศที่ร้อนเกินไป อากาศหรือออกซิเจนไม่เพียงพอ พื้นทางเดินมีวัสดุสิ่งของกีดขวางพื้นที่ทำงาน หรือบริเวณโดยรอบมีน้ำขังหรือชื้นแฉะ
- 6) สภาพแวดล้อมทางชีวภาพ เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิต เชื้อจุลินทรีย์ต่างๆ เช่น การปฏิบัติงานของลูกจ้างในที่อับชื้น รวมถึงที่พักอาศัยของลูกจ้าง
- 7) การบริหารจัดการ การขาดการบริหารจัดการงานความปลอดภัยในการทำงานที่ดี ทำให้การดูแลควบคุมป้องกันปัจจัยดังกล่าวข้างต้นขาดประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้ลูกจ้างต้องประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน แต่อย่างไรก็ตาม การประสบอันตรายเนื่องมาจากการทำงานแต่ละครั้งมักมีสาเหตุหรือปัจจัยร่วมมากกว่า 1 สาเหตุ ดังนั้นในการดูแลความปลอดภัยในการทำงานจำเป็นต้องดำเนินการหลายวิธีหรือหลายมาตรการควบคู่กันไป

2.3 การจัดการความปลอดภัยในงานก่อสร้าง

ปัจจุบันงานก่อสร้างได้เพิ่มปริมาณขึ้นมากมาย รวมทั้งการนำเอาเทคนิคทางด้านวิชาการใหม่ๆ เข้ามาใช้ การใช้เครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ เพื่อทุ่นแรงประหยัดเวลาให้งานรวดเร็วขึ้น ฯลฯ แต่สิ่งหนึ่งซึ่งมักจะมองข้ามกันไปและมักจะเกิดขึ้นเป็นเงาตามมาในระหว่างกรปฏิบัติงานก็คือ อุบัติเหตุ ซึ่งได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อนายจ้าง ลูกจ้างและต่อทรัพย์สินมาแล้วมากมาย ทางด้านนายจ้างนั้น ค่าใช้จ่ายซึ่งเกี่ยวกับอุบัติเหตุ เช่น ค่าเสียหายของทรัพย์สิน ค่าสูญเสีย

จำนวนคน-ชั่วโมง ค่าพยาบาลรักษา ค่าทดแทน ฯลฯ ก็เป็นเรื่องสูญเสียโดยเปล่าประโยชน์ เป็นสิ่งบั่นทอนกำไร ส่วนลูกจ้างอาจได้รับบาดเจ็บ พิการหรือเสียชีวิต ซึ่งก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อตนเองและครอบครัว การป้องกันอุบัติเหตุจึงเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า แม้ว่าจะต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายในด้านอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยและในด้านการดำเนินการขึ้นบ้าง (กำธน สินทวานนท์, 2518)

2.3.1 การจัดระบบความปลอดภัยในงานก่อสร้าง

งานก่อสร้างเป็นงานซึ่งมีกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินงานที่มากมายและเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ วิธีทางหนึ่งของการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในงานก่อสร้าง คือ การจัดระบบความปลอดภัยในงานก่อสร้าง ซึ่งแบ่งออกเป็น (ธวัชชัย แสนคันใจ, 2553)

2.3.1.1 สถานที่ก่อสร้าง

สถานที่ก่อสร้าง หมายถึง อาณาบริเวณทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง มิใช่เฉพาะบริเวณที่กำลังดำเนินการก่อสร้างเท่านั้น แต่รวมไปถึงบริเวณที่จัดเก็บวัสดุ โกดังเก็บเครื่องมือเครื่องจักร และอื่นๆ เป็นต้น จึงควรมีข้อกำหนดและแนวปฏิบัติในสถานที่ก่อสร้างขึ้นเพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับผู้ใช้งานดังนี้

- การทำรั้วกันโดยรอบบริเวณก่อสร้างทั้งหมด เพื่อป้องกันผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาในเขตก่อสร้าง ถ้าเป็นอาคารสูงอยู่ใกล้ชุมชน นอกจากการทำรั้วกันแล้วควรทำหลังคาคลุมทางเดินที่ติดรั้วกันนั้นด้วย เพื่อป้องกันเศษวัสดุตกใส่ผู้สัญจรไปมาภายนอก
- ในสถานที่ก่อสร้างต้องมีการแบ่งเขตก่อสร้างอย่างชัดเจนโดยแบ่งเขตที่ปักอาศัยออกจากบริเวณก่อสร้าง ที่จัดเก็บเครื่องมือ เครื่องจักร ที่เก็บวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้แล้ว หรือยังไม่ได้ใช้ควรแยกประเภท จัดวางให้เป็นระเบียบ
- สถานที่ที่อันตรายทุกแห่งในเขตก่อสร้างต้องมีป้ายสัญลักษณ์หรือป้ายเตือนภัยต่างๆหรือข้อควรปฏิบัติสำหรับผู้จะเข้าไปในบริเวณดังกล่าวซึ่งป้ายสัญลักษณ์นี้ต้องมีขนาดพอเหมาะและเห็นได้ชัดเจน ภาพแสดงและตัวอักษรต้องเป็นสื่อสากลที่ทุกคนสามารถเข้าใจได้ง่าย
- รอบตัวอาคารมีแผ่นกันกันวัสดุตกลงมาและมีตาข่ายคลุมอีกชั้น
- อาคารขณะก่อสร้างในที่ที่มีช่องเปิดหรือไม่มีแผ่นกัน ควรทำราวกันและมีตาข่ายเสริมเพื่อป้องกันการตก

2.3.1.2 ความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร

เครื่องมือเครื่องจักรที่ใช้ในงานก่อสร้างมีจำนวนมากมายตั้งแต่ขนาดเล็กใหญ่ เช่น ปั่นจั่น รถยก เครื่องตอกเสาเข็ม จนถึงอุปกรณ์ขนาดเล็ก เช่น เครื่องเจียร สว่านไฟฟ้า ค้อน เป็นต้น

อันตรายที่เกิดจากการใช้เครื่องมือหรือเครื่องจักรจึงเป็นสิ่งสำคัญซึ่งผู้ปฏิบัติงานควรใช้อย่างถูกต้อง ดังเช่น

- การใช้ต้องไม่ผิดวัตถุประสงค์ของอุปกรณ์ หรือเครื่องมือเครื่องจักรนั้น เช่น มักพบมีการนำปั่นจั่นไปใช้ในการดึงหรือลากของที่มีน้ำหนักมากหรือการใช้ลิฟต์ขนส่งวัสดุในการขึ้นลงของผู้ใช้แรงงาน ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ควรปฏิบัติอย่างยิ่งในทางปฏิบัติ การใช้อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องจักรอย่างเหมาะสมและถูกต้อง และเหมาะสมตามประเภทของงาน จะทำให้เกิดประสิทธิผลและไม่ประสบอันตรายจากการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรนั้น
- เครื่องมือ เครื่องจักรที่ใช้ไฟฟ้า หรือน้ำมันเชื้อเพลิง ข้อควรปฏิบัติเครื่องมือเครื่องจักรที่ต้องใช้ไฟฟ้านั้นต้องมีการเดินสายไฟอย่างปลอดภัย มีฉนวนหุ้มโดยตลอดและหากต้องทำงานใกล้กับบริเวณที่มีไฟฟ้าแรงสูงภายในรัศมี 3 เมตร ต้องแจ้งให้หน่วยงานของการไฟฟ้าทราบทุกครั้ง เพื่อจัดการป้องกันอันตรายซึ่งอาจเกิดขึ้น หรือบริเวณที่มีการเก็บเชื้อเพลิง ห้ามจุดไฟ หรือสูบบุหรี่อย่างเด็ดขาด
- เครื่องมือ เครื่องจักรต้องมีการติด ระบบความปลอดภัย ห้ามถอดหรือปิดระบบความปลอดภัยดังกล่าว หากเครื่องมือเครื่องจักรใดไม่มีการ์ด ควรจัดให้มีการ์ด และระบบความปลอดภัยอย่างเหมาะสมทันที
- ก่อนและหลังการใช้เครื่องมือ เครื่องจักร ทุกครั้งต้องมีการตรวจสอบและซ่อมแซมแก้ไขก่อนและหลังการใช้งานทุกครั้ง

2.3.1.3 ความปลอดภัยส่วนบุคคล

สาเหตุหนึ่งของการเกิดอุบัติเหตุในงานก่อสร้างนั้นมาจากผู้ปฏิบัติงาน การควบคุมและการป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นนั้น จำเป็นต้องให้ผู้ปฏิบัติงานในบริเวณทำการก่อสร้างปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่กำหนดขึ้นโดยเฉพาะแนวทางการปฏิบัติในการก่อสร้างในเรื่องของ

- การแต่งกายของผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ใช้แรงงานควรเป็นชุดที่รัดกุมไม่ปล่อยชายเสื้อหรือแขนเสื้อหลุดลุ่ย การใส่ผ้าถุง(ผู้ใช้แรงงานหญิง) ซึ่งอาจก่อให้เกิดการเกี่ยวสะดุดหรือการดึงเข้าไปในเครื่องจักรได้ รวมทั้งการใส่รองเท้าหรือใส่อย่างไม่เหมาะสม เช่น รองเท้าแตะ เป็นต้น
- การละเลยหรือการไม่สวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลให้เหมาะสมในงานก่อสร้าง ผู้ปฏิบัติงานทุกคนควรสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความ

ปลอดภัยส่วนบุคคลอย่างเหมาะสม เช่น หมวกนิรภัย ควรจะสวมอยู่เป็นประจำ เข็มขัดนิรภัยเมื่อผู้ใช้แรงงานทำงานบนที่สูง สวมรองเท้ายางหุ้มแข้งและใส่ถุงมือยางในการผสมคอนกรีต เป็นต้น

- ห้ามดื่มสุรา หรือเสพเครื่องดองของมีนเมา สิ่งเสพติด ห้ามเล่นหรือหยอกล้อกัน ในระหว่างการปฏิบัติงานอย่างเด็ดขาด ผู้ฝ่าฝืนควรได้รับการลงโทษเพราะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุอย่างคาดไม่ถึง
- จัดให้มีการอบรมผู้ปฏิบัติงานให้ตระหนักถึงอันตราย วิธีการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติที่ควรทราบ และสิ่งที่สำคัญยิ่ง คือ การสร้างจิตสำนึกความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในผู้ใช้แรงงานทุกคน ไม่ว่าจะปฏิบัติงานอะไรก็ตาม ความปลอดภัยในการทำงานต้องมาเป็นอันดับแรกเสมอ
- ตรวจสอบสุขภาพผู้ใช้แรงงาน และตรวจสอบสุขภาพประจำปีเพื่อทดสอบความพร้อมของร่างกายผู้ใช้แรงงานเพื่อเป็นการสกัดกั้นโรคจากการทำงานซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ สำหรับผู้ที่ต้องปฏิบัติงานภายใต้ความกดอากาศสูงต้องให้แพทย์ทำการตรวจวินิจฉัยว่าแข็งแรงสมบูรณ์ และมีคุณสมบัติเหมาะสมก่อนเข้าปฏิบัติงานทุกครั้ง
- จัดให้มีหน่วยงานปฐมพยาบาล และหน่วยฉุกเฉินภายในหน่วยก่อสร้าง เพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้ได้รับบาดเจ็บ และเพื่อเป็นการระงับเหตุอันตรายต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งอาจทวีความรุนแรงไปยังบริเวณใกล้เคียงได้

2.3.2 แนวทางการป้องกันการประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน

ในการป้องกันการประสบอันตรายเนื่องจากการทำงานมีแนวคิดหรือหลักการที่สำคัญ 3 ประการ คือ การป้องกันที่ต้นเหตุหรือแหล่งที่ก่อให้เกิดอันตราย ทางผ่านของสิ่งที่ก่อให้เกิดอันตรายมาสู่คนและตัวบุคคลที่เกี่ยวข้อง (อัครพงษ์ นวลอ่อน, 2554)

- 1) การป้องกันที่แหล่งที่ก่อให้เกิดอันตราย แหล่งที่ก่อให้เกิดอันตราย เช่น เครื่องจักร เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ วัสดุสิ่งของ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมทางชีวภาพ แนวทางการป้องกัน ได้แก่ การออกแบบดำเนินการติดตั้ง การบำรุงรักษา การรื้อถอน และการใช้งานต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานหรือหลักวิชาการ การติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันส่วนที่อาจก่อให้เกิดอันตราย การเลือกใช้อุปกรณ์ต่างๆ ที่มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับลักษณะงานและสภาพแวดล้อม การจัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย การจัดเก็บวัสดุสิ่งของให้ถูกต้องตามสภาพและคุณสมบัติทางเคมีหรือกายภาพ

- 2) การป้องกันที่ทางผ่าน เป็นการป้องกันสิ่งที่เป็นอันตรายไม่ให้อันตรายถึงพนักงาน เช่น การติดตั้งตาข่ายรองรับวัสดุที่อาจหล่น การปิดกั้นแสงจ้าจากการเชื่อมโลหะ เป็นต้น
- 3) การป้องกันที่ตัวบุคคล เป็นมาตรการลดความรุนแรงของอันตรายที่มาถึงลูกจ้าง เช่น การสวมหมวกแข็งเพื่อรองรับวัสดุที่ตกหล่นการสวมแว่นตานิรภัยเพื่อป้องกันไม่ให้เศษวัสดุกระเด็นเข้าตา การสวมรองเท้าหุ้มโลหะเพื่อป้องกันไม่ให้วัสดุที่ตกหล่นกระแทกเท้า การสวมใส่เข็มขัดนิรภัยและสายช่วยชีวิตเพื่อป้องกันไม่ให้ตกจากที่สูงลงสู่พื้น เป็นต้น อย่างไรก็ตามการกระทำหรือพฤติกรรมของลูกจ้างเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดอันตรายได้ การป้องกันจะต้องอาศัยมาตรการเกี่ยวกับการให้ความรู้ที่ถูกต้องควบคู่ไปกับมาตรการบังคับหรือจูงใจให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือมาตรฐานความปลอดภัยอื่นๆ

2.3.3 การบริหารงานด้านความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง

การบริหารงานด้านความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง มีความสำคัญเช่นเดียวกับการบริหารจัดการเรื่องอื่นๆ ในงานก่อสร้าง ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่ต้องรับผิดชอบในการบริหารจัดการเรื่องเหล่านี้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยหลักการแล้วระบบการบริหารงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานในงานก่อสร้างที่ดีนั้น อาศัยแนวปฏิบัติอย่างน้อย 7 ประการ ดังต่อไปนี้ (อัครพงษ์ นวลอ่อน, 2554)

1. ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้นำและริเริ่มในการกำหนดนโยบายและความรับผิดชอบด้านความปลอดภัย และคอยตรวจสอบให้การปฏิบัติเป็นไปตามนโยบายอย่างต่อเนื่อง
2. การมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบเรื่องความปลอดภัย แก่ลูกจ้างและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ทั้งนี้เพื่อให้เห็นความสำคัญและร่วมมือกันปฏิบัติ
3. การดูแลสภาพการทำงานต่างๆ ให้เกิดความปลอดภัยมากขึ้น
4. การจัดให้มีการฝึกอบรมความปลอดภัย สำหรับลูกจ้างและผู้เกี่ยวข้องในระดับต่างๆ
5. การจัดให้มีระบบการบันทึกการประสบอันตรายจากการทำงาน รวมทั้งการสอบสวนและวิเคราะห์อุบัติเหตุที่เกิดขึ้น
6. การจัดให้มีระบบการปฐมพยาบาล การดูแลทางการแพทย์และการส่งเสริมสุขภาพ
7. การรณรงค์ส่งเสริมเพื่อจูงใจให้เกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบในเรื่องของความปลอดภัย ของลูกจ้างในทุกๆ ระดับ

เพื่อให้การบริหารงานด้านความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้ใช้แรงงานหรือพนักงานจะต้องมีความรับผิดชอบหลักอยู่ที่ต้องดูแลตนเองให้ดี ให้ปลอดภัยต่อตนเองและผู้อื่นที่อยู่ใกล้เคียง แม้ว่าพนักงานไม่มีอำนาจที่จะสั่งงานเพื่อนร่วมงาน หรือรับผิดชอบ

สภาพอันตรายที่แฝงอยู่กับเครื่องจักรกลที่ตนเองทำงานอยู่แต่เขาต้องมีความเอื้ออาทรต่อเพื่อนร่วมงาน ต้องคอยระวังสภาพอันตรายที่อาจเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ต้องรายงานสภาพภัยเสี่ยงต่อหัวหน้างานโดยไม่ชักช้า ต้องหมั่นคอยดูแลบำรุงรักษาเครื่องจักรอุปกรณ์และต้องไม่มีพฤติกรรมการทำงานที่อาจทำให้เกิดอันตรายต่อตนเองและต่อเพื่อนร่วมงาน และแม้ว่าพนักงานจะไม่มีอำนาจสั่งงานแต่อาจช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานด้วยการให้ความรู้ในเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุ การทำงานให้ปลอดภัย และแสดงออกซึ่งความเห็นของตนเองในที่ประชุมกลุ่มย่อยเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน การป้องกันอุบัติเหตุและการทำงานให้ปลอดภัย เป็นงานที่จะต้องทำกันเป็นทีม ด้วยความรักในเพื่อนมนุษย์ โดยมีฝ่ายบริหารเป็นผู้รับผิดชอบหลักในความสำเร็จของงาน หรือเป็นผู้ดึง (pull) พนักงานผู้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นผู้ผลัก (push) ให้งานสำเร็จให้ได้เพราะคนจะเป็นผู้ได้ประโยชน์โดยทำงานอย่างปลอดภัย (กิตติ อินทรานนท์, 2544)

2.3.4 การตรวจความปลอดภัยในงานก่อสร้าง

การตรวจความปลอดภัยในงานก่อสร้างนี้ ได้แบ่งขั้นตอนการทำงานก่อสร้าง ออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ งานดิน งานฐานราก งานโครงสร้าง งานระบบ งานตกแต่ง ซึ่งงานก่อสร้างทั้ง 5 ขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าแต่ละขั้นตอนมีอันตรายที่เกิดขึ้นสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ตัวอย่างเช่น อันตรายที่เกิดขึ้นจากการพังทลายดินของงานดินเพื่อเตรียมพื้นที่ในการก่อสร้างฐานรากของงานฐานราก เพื่อที่สามารถอธิบายอันตรายที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อน จึงแบ่งอันตรายออกเป็น 3 ส่วน คือ อันตรายที่เกิดขึ้นจากงานดินและงานฐานราก อันตรายที่เกิดขึ้นจากงานโครงสร้าง อันตรายที่เกิดขึ้นจากงานระบบและงานตกแต่ง ซึ่งมีรายละเอียดของอันตรายที่เกิดขึ้นดังนี้ (อัครพงษ์ นวลอ่อน, 2554)

- 1) งานดินและงานฐานราก ในการก่อสร้างโดยทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นการก่อสร้างอาคารที่พักอาศัย งานถนน หรืองานสาธารณูปโภคอื่นๆ ล้วนเกี่ยวข้องกับงานดินและงานฐานราก ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการก่อสร้างทุกชนิด การทำงานที่เกี่ยวข้องกับงานดินงานฐานราก จะเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างคนจำนวนมากกับเครื่องจักร ตั้งแต่เครื่องจักรชนิดเบา เช่น เลื่อย สว่าน ไปจนถึงเครื่องจักรชนิดหนัก เช่น รถขุด เจาะ ระเบิดอัด เครื่องตอกเสาเข็ม เป็นต้น ซึ่งจะแตกต่างกับงานชนิดอื่นๆ

ดังนั้น การวางมาตรการความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับงานดินและฐานราก ผู้ประกอบการต้องตระหนักอยู่เสมอว่า จะทำอย่างไรจะให้คนซึ่งส่วนมากเป็นคนที่ขาดความรู้และความชำนาญเกี่ยวกับเครื่องจักรที่มีเทคโนโลยีค่อนข้างสูง สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างปลอดภัย

อุบัติเหตุที่เกิดจากงานดินและฐานราก สามารถแบ่งออกเป็น 3 สาเหตุด้วยกัน คือ ผู้ปฏิบัติงาน เครื่องจักร และหลักวิศวกรรมที่ไม่ถูกต้อง

ตารางที่ 2.1 ขั้นตอนการทำงานและอันตรายจากงานดินและฐานราก

ขั้นตอนการทำงาน	อันตราย
- การรื้อถอนสิ่งก่อสร้างเดิม	- การชน กระแทก บีบ ทับ ไฟฟ้า ก๊าซ ประปา การพังทลาย การตกจากที่สูง
- การขุดเจาะสำรวจดิน	- การชน การกระแทก บีบ ทับ
- การปรับปรุงสภาพพื้นดิน	- การพังทลาย การชน การพังทลายของดิน
- การลำเลียงวัสดุก่อสร้างเครื่องจักร	- การกระแทก การชน ทับ
- การติดตั้ง ประกอบเครื่องจักร เช่น เครื่องดอก เสาเข็ม เครื่องเจาะเสาเข็ม	- การกระแทก ชน ทับ การตกจากที่สูง
- การขุดเจาะขนถ่ายดิน	- การพังทลาย การกระแทก ชน ทับ
- การตัดหัวเสาเข็ม	- การทับ การพังทลาย การสั่นสะเทือน
- การผูกเหล็กและการขนย้าย	- การกระแทก ทับ ชน
- การเทคอนกรีต	- การกระแทก ทับ ชน การตกจากที่สูง
- การปรับระดับพื้นดิน	- การกระแทก ทับ ชน
- การรื้อถอน อุปกรณ์ เครื่องจักร	- การกระแทก ทับ ชน การตกจากที่สูง

- 2) งานโครงสร้าง เป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องจากงานดินและงานฐานราก ลักษณะของอันตรายที่เกิดขึ้นจะครอบคลุมส่วนใหญ่ของงานก่อสร้างเกือบทั้งหมด นอกจากงานโครงสร้างจะเป็นงานหลัก เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในปัจจุบันค่อนข้างมีความก้าวหน้า และสภาพการทำงานที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุมากกว่าขั้นตอนอื่นๆ ซึ่งทุกระบวนการล้วนแต่อาจทำให้เกิดอันตรายแทบทั้งสิ้น กฎหมายความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับการก่อสร้างส่วนใหญ่ได้ถูกกำหนดขึ้นมาเพื่อมุ่งเน้นให้นายจ้าง ป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้นในงานโครงสร้าง

อุบัติเหตุที่เกิดจากโครงสร้าง สามารถแบ่งออกเป็น 4 สาเหตุด้วยกัน คือ
ผู้ปฏิบัติงาน เครื่องจักร หลักวิศวกรรมที่ไม่ถูกต้อง และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ตารางที่ 2.2 ขั้นตอนการทำงานและอันตรายจากงานโครงสร้าง

ขั้นตอนการทำงาน	อันตราย
- การเตรียมเหล็ก - เทคอนกรีต - การก่อฉาบ	- สภาพแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของลูกจ้าง เนื่องมาจากกระบวนการทำงาน ซึ่งมีฝุ่นละออง เสียงดัง และความอับชื้น
- สภาพการทำงานทั่วไป	- อันตรายจากบริเวณการก่อสร้างซึ่งจะต้องมีการกำหนดเขตก่อสร้างให้ชัดเจนเพื่อความปลอดภัยต่อบุคคลภายนอก และโดยเฉพาะลูกจ้างของหน่วยงานก่อสร้าง ซึ่งภายในเขตก่อสร้างอาจจะมีกองวัสดุหลุมหรือบ่อที่เกิดจากการทำงาน หรือเศษตะปูที่ติดอยู่ตามไม้แบบ เป็นต้น
- การขนย้าย วัสดุ สิ่งของ	- การใช้ลิฟต์ขนส่งวัสดุชั่วคราวที่ขาดการตรวจสอบดูแลในเรื่องความมั่นคงแข็งแรงของหอลิฟต์และการไม่มีกฎระเบียบข้อบังคับในการใช้งานลิฟต์ และรวมถึงการใช้งานบันไดขึ้นลงซึ่งชนิดอยู่กับที่และชนิดเคลื่อนที่ อุบัติเหตุหลายครั้งที่บันไดขึ้นลง โค่น หรือหักลงมาเนื่องมาจากการใช้งานที่ไม่ถูกต้องตามข้อกำหนด
- การติดตั้งและรื้อถอนเครื่องจักร	- อันตรายในการใช้เครื่องมือหรือเครื่องจักรกล โดยเฉพาะการติดตั้งเครื่องจักรกลที่ต้องมีการติดตั้งและต้องควบคุมดูแลโดยวิศวกร และการรื้อถอนที่ไม่ถูกต้องตามที่กำหนด
- การใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า เช่น งานเชื่อม งานตัด งานเจาะ	- อันตรายจากไฟฟ้า ส่วนใหญ่อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเกิดจากการทำงานกับสภาพของสายไฟฟ้าที่ชำรุดและไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งขาดการจัดทำแผงวงจรไฟฟ้าที่ถูกต้อง ไม่มีเครื่องตัดกระแสไฟฟ้า รวมทั้งการทำงานในขณะที่ฝนตกจะมีความเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายกับลูกจ้างมากที่สุด
- การตั้งแบบ	- กรณีที่ลูกจ้างต้องทำงานในที่สูงก็จะมีความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุจากการตกจากที่สูงหากไม่มีการจัดทำราวกันตก หรือการใช้นั่งร้าน ลูกจ้างก็อาจจะเกิดอันตรายได้ เช่น นั่งร้านไม่สามารถรับน้ำหนักได้เนื่องจากไม่มีการจัดทำแบบและรายการคำนวณของนั่งร้าน โดยวิศวกรอย่างถูกต้องและการยึดโยงกับอาคารไม่ถูกต้องรวมไปถึงการทำงานในที่โคดเดี่ยวโดยที่ไม่มีการใช้สายช่วยชีวิตและเข็มขัดนิรภัย

- 3) งานระบบและงานตกแต่ง อันตรายจากการทำงานก่อสร้างมิได้เกิดในระหว่างงาน
โครงสร้างเท่านั้น เมื่องานโครงสร้างเสร็จเรียบร้อย งานระบบและงานตกแต่งก็จะเริ่ม
เข้าดำเนินการ โดยจะเป็นลูกจ้างชุดใหม่ เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ช่างแอร์ ช่างทำฝ้า
เพดาน ช่างทำหินขัด ช่างทาสี ซึ่งผู้ใช้แรงงานโดยส่วนใหญ่จะยังไม่คุ้นเคยกับสถานที่
ก่อสร้าง รวมถึงจุดที่อาจเกิดอันตรายได้ โดยเฉพาะบริเวณที่ไม่มีป้ายแสดงจุดอันตราย
หรือไม่มีมาตรการป้องกันนั้น

อุบัติเหตุที่เกิดจากงานระบบและงานตกแต่ง สามารถแบ่งออกเป็น 3 สาเหตุด้วยกัน คือ
ผู้ปฏิบัติงาน เครื่องจักร และหลักวิศวกรรมที่ไม่ถูกต้อง

ตารางที่ 2.3 ขั้นตอนการทำงานและอันตรายจากงานระบบและงานตกแต่ง

ขั้นตอนการทำงาน	อันตราย
- การเตรียมงาน	- การขนย้ายวัสดุ อุปกรณ์ เช่น อิฐท่อ ด้วบันจัน ลิฟท์ขนส่งวัสดุ
- งานติดตั้ง ฝ้าเพดาน เป็นต้น	- การใช้นั่งร้าน
- งานติดตั้ง อุปกรณ์ไฟฟ้า แอร์	- ไฟฟ้ารั่ว สารเคมี
- งานทาสี งานก่อฉาบ โบกปูน	- การทำงานบนที่สูงเกิน 4 เมตร ซึ่งมีลักษณะโคดเดี่ยว เช่น งาน ฉาบปูน ทาสี ภายในอาคารและอันตรายจากอัคคีภัย
- การจัดเก็บ ขนย้าย เศษวัสดุ	- ในงานก่อสร้างมักจะมีเศษวัสดุต่างๆ จำนวนมาก และมักมีเหตุ จากการตกหล่นของวัสดุเหล่านั้นเสมอ
- การใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า เช่น งานเจาะ งานตัด	- อันตรายจากไฟฟ้าดูด ความตึงเครียด
- งานบ่อบำบัดน้ำเสีย	- การทำงานในที่อับอากาศ ซึ่งมีทางเข้าออกจำกัด
- งานบ่อพักสายโทรศัพท์	- การทำงานในที่อับอากาศ ซึ่งมีทางเข้าออกจำกัด
- งานบ่อพักน้ำใต้ดิน	- การทำงานในที่อับอากาศ ซึ่งมีทางเข้าออกจำกัด
- งานทาสี และตกแต่งอุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงาน เฟอร์นิเจอร์	- ไฟไหม้ โดยเฉพาะเมื่อเริ่มงานระบบและงานตกแต่ง ซึ่งเป็น ระยะที่มีการนำวัสดุเชื้อเพลิงเข้ามาทั้งชนิดติดไฟง่ายและไวไฟ และมีผู้รับเหมารายย่อยเข้ามาทำงานพร้อมๆ กัน หลายรายซึ่ง ยากต่อการควบคุม

2.4 กฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยในงานก่อสร้าง

ในปัจจุบันผู้ประกอบการธุรกิจก่อสร้างส่วนใหญ่ได้หันมาให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยในการทำงานมากขึ้น เนื่องจากประเทศไทยมีการออกกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อมในการทำงาน อยู่หลายฉบับ และกฎหมายเหล่านี้ก็มีการปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการทำงานในปัจจุบัน ซึ่งพอจะยกตัวอย่างกฎหมายบางฉบับที่มีผลกับกิจการก่อสร้าง ได้ดังนี้ (<http://www.craftskill.co.th>)

- 1) ความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องจักร (ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2519) มีสาระสำคัญ ดังนี้
 - ต้องมีตระแกรงเหล็กเหนียว ครอบส่วนที่หมุน และส่วนส่งถ่ายกำลังให้มีฉนวน
 - จัดทำที่ครอบป้องกันอันตรายจากเครื่องจักร และติดตั้งสายดินเพื่อป้องกันกระแสไฟฟ้ารั่ว
 - ผู้ที่ทำงานกับเครื่องจักรต้องสวมใส่เครื่องป้องกันอันตรายที่เหมาะสมตามสภาพ และลักษณะงานอย่างเคร่งครัด
 - มีที่ปิดบังประกายไฟของเครื่องจักร
 - เมื่อซ่อมแซมต้องติดป้าย “กำลังซ่อมห้ามเปิดสวิตช์”
 - ห้ามใช้เครื่องมือ เครื่องจักรผิดประเภท
 - ห้ามถือเครื่องมือโดยหิ้วที่สายไฟ และถอดปลั๊กโดยการดึงที่สายไฟ
 - เมื่อพบเครื่องมือเครื่องจักรชำรุดต้องหยุดการใช้ ตัดสวิตช์จ่ายพลังงานแขวนป้าย “ชำรุดห้ามใช้” และส่งซ่อมทันที
 - ห้ามโดยสารไปกับรถ หรือเครื่องจักรกลที่ไม่ได้ทำไว้เพื่อการโดยสาร
- 2) ความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อม (ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อม ลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2519) มีสาระสำคัญ ดังนี้
 - บริเวณทำงานต้องมีแสงสว่างเพียงพอโดยสามารถมองเห็นได้ชัดเจนในระยะ 20 เมตร
 - ทางเดินต้องมีแสงสว่างเพียงพอ และมีตลอดเส้นทาง
 - หากเสียงดังขนาดอื่นห่างกัน 1 เมตรแล้วต้องตะโกนพูดกัน ต้องใช้เครื่องอุดหู หรือครอบหูลดเสียง
 - การทำงานที่มีแสงจ้า และรังสีจะต้องใส่แว่นตาป้องกันแสง และรังสี

- การทำงานในบริเวณที่มีความร้อนสูงเกินกว่า 38 องศาเซลเซียสจะต้องมีการระบายความร้อน หรือสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันความร้อนที่เหมาะสม
 - การทำงานเกี่ยวกับสารเคมีที่มี กลิ่น ผุน ละออง แก๊ส ไอระเหย จะต้องสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันที่เหมาะสม
- 3) ความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้างว่าด้วยเขตก่อสร้าง (ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้างว่าด้วยเขตก่อสร้าง ลงวันที่ 10 กันยายน 2528) มีสาระสำคัญ ดังนี้
- บริเวณเขตก่อสร้างต้องจัดทำรั้วหรือคอกกั้น พร้อมปิดป้ายประกาศบริเวณเขตก่อสร้างโดยรอบบริเวณที่ทำการก่อสร้าง “เขตก่อสร้าง บุคคลภายนอกห้ามเข้า”
 - บริเวณเขตอันตรายต้องจัดทำรั้วหรือคอกกั้น พร้อมปิดป้ายประกาศบริเวณเขตอันตราย “เขตอันตรายในการก่อสร้าง” และมีไฟสัญญาณสีแดงแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในเวลากลางคืน
 - ไม่อนุญาตให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง หรือหมดหน้าที่เข้าไปในเขตก่อสร้าง และเขตอันตรายในการก่อสร้าง ยกเว้นแต่ได้รับอนุญาตจากนายจ้างหรือตัวแทน
 - ห้ามผู้ปฏิบัติงานพักอาศัยในบริเวณเขตก่อสร้าง

2.5 ทักษะต่อความปลอดภัย

ทัศนคติของบุคคลต่อความปลอดภัยเป็นข้อมูลที่มีความจำเป็นมากในการวางแผนจัดตั้งความปลอดภัยในสถานประกอบการ เนื่องจากเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือพนักงานโดยตรง ดังนั้นก่อนจะเริ่มต้นร่างแผนงานจึงต้องมีข้อมูลก่อนว่า พนักงานในโครงการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยแค่ไหน พร้อมหรือไม่ที่จะปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในแผน เมื่อได้ข้อมูลตรงนี้มาแล้วก็จะเป็นประโยชน์มากเพราะจะทำให้สามารถประยุกต์และปรับปรุงแผนงานความปลอดภัยให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด (www.safetylifethailand.com) วาณี อนุพงศ์ไพศาล (2554) ได้กล่าวเกี่ยวกับทัศนคติต่อความปลอดภัย ไว้ดังนี้

2.5.1 ความเชื่อและความเคยชินที่ไม่ปลอดภัย

แม้ว่าโดยพื้นฐานแล้วมนุษย์ทุกคนต้องการความปลอดภัย แต่ก็มีคนจำนวนไม่น้อยที่มีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องต่อความปลอดภัย ผลที่ตามมาคือพฤติกรรมที่ชอปล่ียงภัยนานาชนิด ทั้งนี้เพราะในตัวบุคคลยังมีความเชื่อและความเคยชินเก่าๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อความปลอดภัย ได้แก่

- 1) อุบัติเหตุเป็นเรื่องของเคราะห์กรรม ความเชื่อของคนในเรื่องนี้นาน้อยแตกต่างกันไป
- น้อยคนนักที่จะกล้ายอมรับว่าตนคิดเช่นนั้นทั้งหมด เช่นเดียวกับน้อยคนที่จะกล้า

ปฏิเสธว่าไม่มีความเชื่อในเรื่องเหล่านี้เลย คนส่วนใหญ่เชื่อกครั้งไม่เชื่อกครั้ง ดังนั้นเมื่อไม่สามารถหาสาเหตุที่แท้จริงได้ คนก็จะตอบคำถามที่ตนเองไม่สามารถหาคำตอบได้ว่าเป็นเรื่องของเคราะห์ทำกรรมแต่ง ความเชื่อในเรื่องเคราะห์กรรมนี้ยังมีมากเพียงใดก็จะทำให้ความเชื่อที่ว่า “อุบัติเหตุสามารถป้องกันได้” ลดน้อยลงเท่านั้น

- 2) อุบัติเหตุเป็นเรื่องสุดิวสัย นอกเหนือจากการกระทำของบุคคลแล้วอุบัติเหตุอาจเกิดจากปัจจัยอื่นอีกมากมายไม่ว่าจะเป็นการกระทำของผู้อื่น หรือจากสภาพการณ์ไม่ปลอดภัยที่ผู้หนึ่งผู้ใดสร้างขึ้น ถึงแม้ว่าสามารถป้องกันได้ด้วยความรับผิดชอบหรือหน้าที่ของคนหนึ่งคนใด กลุ่มหนึ่งกลุ่มใดหรือกระทั่งของทุกคนเสมอ กล่าวโดยแท้จริงแล้วอุบัติเหตุที่สุดิวสัยที่มนุษย์สามารถป้องกันได้จริงๆ นั้นมีเพียงร้อยละ 2 เท่านั้น คือ อุบัติเหตุที่มีสาเหตุมาจากภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย วาตภัย เป็นต้น กล่าวในอีกแง่หนึ่งคือ เกือบทั้งหมดของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นอยู่ในวิสัยที่มนุษย์สามารถป้องกันได้
- 3) พฤติกรรมชอบเสี่ยงชอบโชคโชน บางบุคคลไม่ชอบการดำเนินชีวิตที่ราบเรียบสงบ เสี่ยงหากชอบความเสี่ยงภัยและตื่นเต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยหนุ่มที่ลึกลับคอง (สำหรับการจับจี้ยานพาหนะนั้นพบได้แทบทุกเพศทุกวัย)
- 4) ฝ่าฝืนกฎความปลอดภัย ไร้ระเบียบวินัย คนไทยจำนวนไม่น้อยมีความเคยชินที่ชอบทำอะไรง่ายๆ สบายๆ โดยความคิดอย่างง่ายๆ เช่นกันว่า “ไม่เป็นอะไรหรอกน่า คิดมากไปได้” จึงมักพบเสมอว่าปัญหาการบริหารงานความปลอดภัยของสถานที่ทำงานเกือบทุกแห่ง มีใช้อยู่ตรงที่ว่า “จะจัดทำกฎความปลอดภัยที่ถูกต้องสมบูรณ์ได้อย่างไร” แต่อยู่ตรงที่ว่า “จะอย่างไรให้คนทำงานทั้งหมดปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด”

2.5.2 ทักษะต่อความปลอดภัยและพฤติกรรมที่ปลอดภัย

พฤติกรรมที่ปลอดภัยมาจากการที่มีทัศนคติต่อความปลอดภัยที่ถูกต้อง ซึ่งมาจากการมีความรู้และมีความสำนึกต่อความปลอดภัยที่ถูกต้องเช่นกัน ในการดำเนินชีวิตและการทำงานนั้นจึงควรมีทัศนคติและพฤติกรรมที่ถูกต้องปลอดภัย ดังนี้

- 1) อุบัติเหตุเกือบทั้งหมดมีสาเหตุมาจากสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัยและการกระทำที่ไม่ปลอดภัย สภาพการณ์หรือสิ่งแวดล้อมในการทำงานที่ไม่ปลอดภัย เช่น การออกแบบโรงงานและเครื่องจักรอุปกรณ์ที่ไม่ปลอดภัย ย่อมยากแก่คนทำงานในการปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัยหรืออีกนัยหนึ่งคือ ง่ายแก่การเกิดอุบัติเหตุตนเอง ในทางสถิติแล้วถือว่า เพียงร้อยละ 10 ของการเกิดอุบัติเหตุมีสาเหตุมาจากสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย

การกระทำที่ไม่ปลอดภัยพบว่า เป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุถึงร้อยละ 88 นั้นหมายความว่าอุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดจากความผิดพลาดของคนมากกว่าเครื่องจักร ตัวอย่างเช่น การถอดการ์ดเครื่องจักรออก การไม่สวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล การไม่ปฏิบัติตามกฎความปลอดภัย การทำงานด้วยร่างกายหรือจิตใจที่ไม่พร้อม เช่น เจ็บป่วย เมาสุรา กังวลใจ ฯลฯ

2) อุบัติเหตุสามารถป้องกันได้ ทั้งในเชิงป้องกันและในเชิงแก้ไข ดังนี้

- การวิเคราะห์อุบัติเหตุในเชิงป้องกัน ทำโดยการวิเคราะห์ขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างละเอียดแล้วก็ทำการค้นหาอันตรายแฝงและส่วนขาดในการปฏิบัติงาน หาแนวทางในการป้องกันอันตรายแฝงและแก้ไขส่วนขาดในการปฏิบัติงานนั้นโดยมีจุดประสงค์เพื่อการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยและป้องกันอุบัติเหตุที่อาจจะเกิดขึ้นล่วงหน้า วิธีนี้เรียกว่า การวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย (Job Safety Analysis)
- การวิเคราะห์อุบัติเหตุเชิงแก้ไข ประกอบด้วยกระบวนการรายงาน สอบสวนและวิเคราะห์อุบัติเหตุเริ่มต้นโดยผู้ประสบอุบัติเหตุหรือผู้พบเห็นเหตุการณ์รายงานอุบัติเหตุ หัวหน้างานและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยไปถึงสถานที่เกิดเหตุโดยทันที มีการสัมภาษณ์สอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและสิ้นสุดที่การวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงของการเกิดอุบัติเหตุ แล้วดำเนินการแก้ไขไม่ให้เหตุการณ์ทำนองเดียวกันเกิดขึ้นซ้ำอีก วิธีการนี้เรียกว่าการวิเคราะห์อุบัติเหตุ (Accident Analysis)
- ความสำคัญในความปลอดภัย ความปลอดภัยมิใช่เป็นเพียงวิธีการ แผนงานหรือโครงการใดๆ แต่ความปลอดภัยต้องเป็นจิตสำนึกอย่างหนึ่งซึ่งแทรกซึมอยู่ในทุกๆ วิธีการดำเนินชีวิตและวิธีการปฏิบัติงาน ความสำคัญในความปลอดภัยมิได้มีความหมายเพียงสัญญาอนุญาตการอยู่รอดในการต่อสู้กับภัยอันตรายที่มีอยู่ในมนุษย์ และสัตว์ทุกชีวิตแต่กว้างไปกว่านั้นหมายถึงการดำรงตนอยู่ด้วยความระมัดระวังไม่ประมาท ความสำนึกนี้มักจะได้รับการสั่งสมมาน้อยมาก สังคมไทยยังให้ความสำคัญกับความปลอดภัยไม่เพียงพอ การเปลี่ยนแปลงความเชื่อและความเคยชินนี้สามารถทำได้โดยการย้าเตือนอยู่เสมอ และให้มีการปฏิบัติซ้ำแล้วซ้ำเล่า
- พฤติกรรมที่ปลอดภัย ผลพวงของทัศนคติต่อความปลอดภัยที่ต้องการคือ การมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการดำเนินชีวิตและการทำงาน นอกเหนือจากความคิดที่ถูกต้องแล้วพฤติกรรมที่ปลอดภัยต้องอาศัยการสร้างระบบให้เกิดขึ้น นั่นคือระเบียบวินัยที่เข้มงวดซึ่งต้องการความจริงจังในการปฏิบัติและการกวาดขันในการตรวจตรา รวมทั้งมีแบบอย่างที่ดีชัดเจนในการปฏิบัติอันเป็นที่ยอมรับและ

กลายเป็นค่านิยมของสังคม เมื่อถึงเวลานั้นพฤติกรรมที่ปลอดภัยจะเป็นวัฒนธรรม และวิธีการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่

- ความปลอดภัยมีคุณค่าในตัวของมันเอง กล่าวเฉพาะความปลอดภัยในการทำงาน แล้ว สำหรับผู้ใช้แรงงานความปลอดภัยจะรักษาชีวิต ร่างกายและสุขภาพรวมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตอีกด้วย สำหรับองค์การสถานประกอบการความปลอดภัยเป็นความอยู่รอดขององค์การและเป็นคุณธรรมที่ผู้บริหารพึงมอบให้แก่ผู้ปฏิบัติงานของตน ความปลอดภัยจะรักษาทรัพย์สินและความสูญเสียที่เกิดขึ้นจากอุบัติเหตุทั้งปวง โดยทางอ้อมแล้วความปลอดภัยยังมีบทบาทสำคัญในการช่วยเพิ่มผลผลิตและประสิทธิภาพในการทำงานอีกด้วย



บทที่ 3

วิธีดำเนินการทำโครงการ

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาทัศนคติของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างในการดูแลป้องกันตนเองในระหว่างปฏิบัติงาน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างจิตสำนึกที่ดีในการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานของผู้ใช้แรงงานก่อสร้าง โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงประเด็นและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้ศึกษาจึงได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วยประชากรเป้าหมาย พื้นที่ศึกษา ข้อมูลในการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ประชากรที่ศึกษา

ประชากรเป้าหมายที่ทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้ใช้แรงงานก่อสร้างของ หจก.เทคโนโลยีเดอร์ (2001) จำนวน 100 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มาสร้างเป็นแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการศึกษา ซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วย 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง มีลักษณะแบบปลายปิด จำนวน 15 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตอบรู้ ให้คะแนน 1 คะแนน

ตอบไม่รู้ ให้คะแนน 0 คะแนน

เกณฑ์การจัดกลุ่มด้านความรู้ความเข้าใจ พิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

ระดับค่าเฉลี่ย 0.00 - 0.33 หมายถึง กลุ่มที่มีระดับความรู้ความเข้าใจน้อย

ระดับค่าเฉลี่ย 0.34 - 0.66 หมายถึง กลุ่มที่มีระดับความรู้ความเข้าใจปานกลาง

ระดับค่าเฉลี่ย 0.67 - 1.00 หมายถึง กลุ่มที่มีระดับความรู้ความเข้าใจมาก

ตอนที่ 3 การดูแลป้องกันตนเองในระหว่างปฏิบัติงาน คำถามมีลักษณะแบบปลายปิด จำนวน 10 ข้อ โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

ไม่เคยปฏิบัติเลย	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ให้ 1 คะแนน
ปฏิบัติทุกครั้ง	ให้ 0 คะแนน

เกณฑ์การจัดกลุ่มด้านทัศนคติ พิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

ระดับค่าเฉลี่ย 0.00 - 0.66 หมายถึง มีระดับทัศนคติที่ถูกต้องน้อย

ระดับค่าเฉลี่ย 0.67 - 1.32 หมายถึง มีระดับทัศนคติถูกต้องปานกลาง

ระดับค่าเฉลี่ย 1.33 - 2.00 หมายถึง มีระดับทัศนคติถูกต้องมาก

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน คำถามมีลักษณะแบบปลายปิด จำนวน 30 ข้อ โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

ตอบใช่	ให้ 1 คะแนน
ตอบไม่ใช่	ให้ 0 คะแนน

เกณฑ์การจัดกลุ่มด้านความคิดเห็น พิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

ระดับค่าเฉลี่ย 0.00 - 0.33 หมายถึง กลุ่มที่มีระดับความคิดเห็นเชิงลบ

ระดับค่าเฉลี่ย 0.34 - 0.66 หมายถึง กลุ่มที่มีระดับความคิดเห็นปานกลาง

ระดับค่าเฉลี่ย 0.67 - 1.00 หมายถึง กลุ่มที่มีระดับความคิดเห็นเชิงบวก

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ จะใช้วิธีหาความเที่ยง ด้วยการนำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสม ถูกต้องด้านภาษาเพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังประชากรที่ศึกษา จำนวน 100 คน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลพร้อมทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าทางสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่

และคำร้อยละ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย และอภิปราย
ผลการศึกษา



บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาทัศนคติของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน กรณีศึกษา หจก. เทคโนโลยี (2001) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่และค่าร้อยละ โดยผลการศึกษาที่ได้นำเสนอในรูปแบบตาราง และความเรียง โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง

ตอนที่ 3 การดูแลป้องกันตนเองในระหว่างปฏิบัติงาน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการส่งแบบสอบถามไปยังประชากรที่ศึกษา จำนวน 100 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด 82 ชุด คิดเป็นร้อยละ 82 ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลดังต่อไปนี้

1) เพศ

ข้อมูลจากผู้ใช้แรงงานก่อสร้างของ หจก.เทคโนโลยี (2001) จำนวน 82 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 76.80 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 23.20 รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	ความถี่	ร้อยละ
ชาย	63	76.80
หญิง	19	23.20
รวม	82	100.00

2) อายุ

ข้อมูลจากผู้ใช้แรงงานก่อสร้างของ หจก.เทคโนโลยี (2001) จำนวน 82 คน พบว่าผู้ใช้แรงงานก่อสร้าง มีอายุเฉลี่ย 32 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.55 โดยผู้มีอายุสูงสุดมีอายุ 54 ปี และผู้น้อยต่ำที่สุดอายุ 18 ปี รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อายุสูงสุด และอายุต่ำสุด ของผู้ตอบแบบสอบถาม
เกี่ยวกับอายุ

$\bar{X}$	S.D.	อายุสูงสุด (ปี)	อายุต่ำสุด (ปี)
32.02	8.55	54	18

3) สถานภาพสมรส

ข้อมูลจากผู้ใช้งานก่อสร้างของ หจก.เทคโนโลยีเคอร์ (2001) จำนวน 82 คน พบว่า ผู้ใช้งานก่อสร้างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 87.80 และมีสถานภาพโสด ร้อยละ 12.20 รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	ความถี่	ร้อยละ
โสด	10	12.20
สมรส	72	87.80
รวม	82	100.00

4) ระดับการศึกษา

ข้อมูลจากผู้ใช้งานก่อสร้างของ หจก.เทคโนโลยีเคอร์ (2001) จำนวน 82 คน พบว่า ผู้ใช้งานก่อสร้างส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 51.20 รองลงมาจบ ประถมศึกษา ร้อยละ 46.30 จบการศึกษาระดับปวช./ปวส. และจบปริญญาตรีหรือสูงกว่า เท่ากัน คือ ร้อยละ 1.20 รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษา

การศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
ประถมศึกษา	38	46.30
มัธยมศึกษา	42	51.20
ปวช./ปวส.	1	1.20
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	1	1.20
รวม	82	100.00

5) รายได้เฉลี่ย

ข้อมูลจากผู้ใช้งานก่อสร้างของ หจก.เทคโนโลยีนิวเคลียร์ (2001) จำนวน 82 คน พบว่า ผู้ใช้งานก่อสร้างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.10 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ย 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 43.90 รายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 8.50 และมีรายได้เฉลี่ยมากกว่า 15,001 บาท ร้อยละ 2.40 รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับรายได้เฉลี่ย

รายได้เฉลี่ย	ความถี่	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	7	8.50
5,001 – 10,000 บาท	37	45.10
10,001 – 15,000 บาท	36	43.90
มากกว่า 15,001 บาท	2	2.40
รวม	82	100.00

6) ประสบการณ์ทำงาน (ระยะเวลาทำงาน)

ข้อมูลจากผู้ใช้งานก่อสร้างของ หจก.เทคโนโลยีนิวเคลียร์ (2001) จำนวน 82 คน พบว่า ผู้ใช้งานก่อสร้างส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน ระหว่าง 2-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.80 รองลงมา มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 2 ปี ร้อยละ 25.60 มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 22.00 และมีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 6-10 ปี ร้อยละ 14.60 รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ประสบการณ์ทำงาน	ความถี่	ร้อยละ
ต่ำกว่า 2 ปี	21	25.60
2 – 5 ปี	31	37.80
6 – 10 ปี	12	14.60
มากกว่า 10 ปี	18	22.00
รวม	100	100.00

7) หน้าที่ในการทำงาน

ข้อมูลจากผู้ใช้งานก่อสร้างของ หจก.เทคโนโลยีนิวเคลียร์ (2001) จำนวน 82 คน พบว่า ผู้ใช้งานก่อสร้างส่วนใหญ่ทำหน้าที่ช่างปูน (ก่ออิฐฉาบปูน+กรรมกรตามปูน) คิดเป็นร้อยละ

59.80 รองลงมาคือช่างสี ร้อยละ 11.00 ช่างฝ้าเพดาน ร้อยละ 9.80 ช่างกระเบื้อง-หินขัด ร้อยละ 7.30 ช่างไม้และช่างเชื่อม ร้อยละ 4.9 เท่ากัน และช่างไฟฟ้า ร้อยละ 4.90 ตามลำดับ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามหน้าที่ในการทำงาน

หน้าที่ในการทำงาน	ความถี่	ร้อยละ
ช่างไม้	4	4.90
ช่างปูน	49	59.80
ช่างไฟฟ้า-ประปา	2	2.40
ช่างเชื่อม	4	4.90
ช่างสี	9	11.00
ช่างกระเบื้อง-หินขัด	6	7.30
ช่างฝ้าเพดาน-อะลูมิเนียม	8	9.80
รวม	82	100.00

8) ประสิทธิภาพเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา

ข้อมูลจากผู้ใช้แรงงานก่อสร้างของ หจก.เทคโนโลยีเตอร์ (2001) จำนวน 82 คน พบว่า ระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมาผู้ใช้แรงงานก่อสร้างส่วนใหญ่เคยเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานมากกว่าหนึ่งครั้ง คิดเป็นร้อยละ 43.90 รองลงมาคือเคยเกิดอุบัติเหตุอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ร้อยละ 34.10 และไม่เคยเกิดอุบัติเหตุ ร้อยละ 22.00 ตามลำดับ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสิทธิภาพเกิดอุบัติเหตุ

ประสิทธิภาพเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานในระยะเวลา 1 ปี	ความถี่	ร้อยละ
ไม่เคยประสบอุบัติเหตุระหว่างทำงาน	18	22.00
เคยประสบอุบัติเหตุระหว่างทำงานอย่างน้อย 1 ครั้ง	28	34.10
เคยประสบอุบัติเหตุระหว่างทำงานมากกว่า 1 ครั้ง	36	43.90
รวม	82	100.00

9) ลักษณะอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในการทำงาน

ข้อมูลจากผู้ใช้แรงงานก่อสร้างของ หจก.เทคโนโลยีเตอร์ (2001) จำนวน 82 คน พบว่า ผู้ใช้แรงงานก่อสร้างส่วนใหญ่ได้รับอันตรายจากการลื่นล้มหรือตกจากที่สูง คิดเป็นร้อยละ 22.00 รองลงมาคือวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ตกใส่ ร้อยละ 19.50 ได้รับอันตรายจากฝุ่นละอองหรือควันที่เกิดจาก

การทำงาน ร้อยละ 15.90 ถูกบาดหรือทิ่มแทงจากวัตถุอุปกรณ์แหลมคม ร้อยละ 13.40 อื่นๆ (ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุ) ร้อยละ 12.20 ไฟฟ้าดูดหรือไฟฟ้าช็อต และได้รับอันตรายจากเครื่องจักรเครื่องมือในการทำงาน ร้อยละ 7.30 เท่ากัน และได้รับอันตรายจากสารเคมี ร้อยละ 2.40 ตามลำดับ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะอุบัติเหตุ

ลักษณะอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในการทำงาน	ความถี่	ร้อยละ
ลื่นล้มหรือตกจากที่สูง	18	22.00
วัตถุอุปกรณ์ต่างๆ ตกใส่	16	19.50
ถูกบาดหรือทิ่มแทงจากวัตถุอุปกรณ์แหลมคม	11	13.40
ได้รับอันตรายจากสารเคมี	2	2.40
ได้รับอันตรายจากเครื่องจักรเครื่องมือในการทำงาน	6	7.30
ได้รับอันตรายจากฝุ่นละอองหรือควันที่เกิดจากการทำงาน	13	15.90
ได้รับอันตรายจากเหตุสุดวิสัย เช่น ไฟฟ้า ดินทรุด เป็นต้น	6	7.30
ไฟฟ้าดูดหรือไฟฟ้าช็อต	10	12.20
รวม	82	100.00

10) ประสิทธิภาพการฝึกอบรมความปลอดภัยในงานก่อสร้าง

ข้อมูลจากผู้ใช้งานก่อสร้างของ หจก.เทคโนโลยีนิวเคลียร์ (2001) จำนวน 100 คน พบว่า ผู้ใช้แรงงานก่อสร้างส่วนใหญ่ไม่เคยผ่านการฝึกอบรมความปลอดภัย ร้อยละ 35.40 รองลงมาเคยอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ร้อยละ 25.60 อบรมการใช้อุปกรณ์ป้องกัน ร้อยละ 24.40 และเคยอบรมหลักสูตรความปลอดภัยในการทำงาน ร้อยละ 14.60 ตามลำดับ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสิทธิภาพการฝึกอบรมความปลอดภัยในงานก่อสร้าง

ประสิทธิภาพการฝึกอบรม	ความถี่	ร้อยละ
การใช้อุปกรณ์ป้องกัน	20	24.40
การปฐมพยาบาลเบื้องต้น	21	25.60
การอบรมความปลอดภัยในการทำงาน	12	14.60
ไม่เคยผ่านการฝึกอบรม	29	35.40
รวม	82	100.00

4.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง

ข้อมูลจากผู้ใช้งานแรงงานก่อสร้างของ หจก.เทคโนโลยีเตอร์ (2001) จำนวน 82 คน ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง ได้ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ใช้งานแรงงานก่อสร้างด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ให้อุปกรณ์ป้องกันต่างๆ และรักษาอุปกรณ์เหล่านั้นให้อยู่ในสภาพที่ดีอยู่เสมอ	0.89	0.31	มาก
2. ขยะในบริเวณที่ทำงานจะต้องเก็บกวาดให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย และลดการเกิดอุบัติเหตุ เป็นการป้องกันอุบัติเหตุได้	0.88	0.33	มาก
3. ผู้ปฏิบัติงานทุกคนต้องปฏิบัติตามระเบียบ คำแนะนำต่างๆ อย่างเคร่งครัด อย่างขวยโอกาสหรือละเว้น ถ้าไม่ทราบไม่เข้าใจ ให้ถามเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย หรือหัวหน้างาน	0.87	0.34	มาก
4. การแบกหามเหล็ก เข้าเครื่องตัดหรือตัดจะต้องเป็นไปในทิศทางไปด้านเดียวเท่านั้น ไม่มีการเดินสวนกันเพราะปลายเหล็กอาจทิ่มแทงกันได้	0.83	0.38	มาก
5. ห้ามผู้ปฏิบัติงานพักอาศัยในบริเวณเขตก่อสร้าง	0.82	0.39	มาก
6. ผ้าที่เปื้อนน้ำมันต้องเก็บลงถังขยะที่ทำด้วยโลหะที่มีฝาปิดมิดชิดเพื่อป้องกันการติดไฟ	0.78	0.42	มาก
7. ต้องแต่งกายให้เรียบร้อยรัดกุม ไม่ขาดรุ่งริ่ง ห้ามมีส่วนยื่นห้อย และห้ามถอดเสื้อในขณะที่ปฏิบัติงานตามปกติ	0.74	0.44	มาก
8. ผู้ที่สามารถเข้าสู่พื้นที่จัดเก็บวัตถุไวไฟ ต้องเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น	0.74	0.44	มาก
9. ห้ามโดยสารไปกับรถ หรือเครื่องจักรกลที่ไม่ได้ทำไว้เพื่อการโดยสาร	0.73	0.45	มาก
10. ห้ามถือเครื่องมือโดยหิ้วที่สายไฟ และถอดปลั๊กโดยการดึงที่สายไฟ	0.71	0.46	มาก

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
11. ต้องใส่รองเท้าหุ้มส้นในขณะที่ทำงานตลอดเวลาในสภาพงานที่สามารถใส่ได้ ห้ามใส่รองเท้าแตะ	0.70	0.46	มาก
12. การทำงานที่มีแสงจ้า และรังสีจะต้องใส่แว่นตาป้องกันแสงและรังสี	0.61	0.49	ปานกลาง
13. ก่อนใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าต้องตรวจบริเวณรอยต่อ หรือข้อต่อต่างๆ ว่าแน่นหนาดีหรือไม่ ถ้าหลวมอาจเกิดประกายไฟหรือความร้อนซึ่งจะเป็นสาเหตุให้เกิดเพลิงไหม้ได้	0.59	0.46	ปานกลาง
14. ห้ามเทน้ำมันเชื้อเพลิงหรือของเหลวไวไฟลงไปในท่อน้ำหรือท่อระบายสิ่งโสโครกอื่นๆ	0.52	0.50	ปานกลาง
15. เมื่อได้รับบาดเจ็บไม่ว่าจะเล็กน้อยเพียงใดก็ตาม ต้องรายงานให้หัวหน้างานหรือเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทราบเพื่อสอบถามสาเหตุหาวิธีป้องกันและแจ้งให้ผู้ปฏิบัติงานอื่นๆ ทราบเพื่อจะได้รู้และหาวิธีการที่ดีกว่า และรับการปฐมพยาบาลเพราะหากปล่อยไว้อาจเกิดอันตรายในภายหลัง	0.35	0.48	ปานกลาง
รวม	0.72	0.42	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่าผู้ใช้แรงงานก่อสร้างของ หจก.เทคโนโลยีเตอร์ (2001) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้างในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาคำเฉลี่ยรายข้อ พบว่า มีข้อคำถามจำนวน 11 ข้อ ซึ่งผู้ใช้แรงงานก่อสร้างมีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก ได้แก่ การใช้อุปกรณ์ป้องกันต่างๆ และรักษาอุปกรณ์เหล่านั้นให้อยู่ในสภาพที่ดีอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ย 0.89 รองลงมาคือ ขยะในบริเวณที่ทำงานจะต้องเก็บกวาดให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย และลดการเกิดอุบัติเหตุ เป็นการป้องกันอุบัติเหตุได้ มีค่าเฉลี่ย 0.88 ผู้ปฏิบัติงานทุกคนต้องปฏิบัติตามระเบียบ คำแนะนำต่างๆ อย่างเคร่งครัด อย่าฉวยโอกาสหรือละเว้น ถ้าไม่ทราบไม่เข้าใจให้ถามเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย หรือหัวหน้างาน มีค่าเฉลี่ย 0.87 การแบกหามหนัก เข้าเครื่องตัดหรือตัดจะต้องเป็นไปในทิศทางไปด้านเดียวเท่านั้น ไม่มีการเดินสวนกัน เพราะปลายเหล็กอาจทิ่มแทงกันได้ มีค่าเฉลี่ย 0.83 ห้ามผู้ปฏิบัติงานพักอาศัยในบริเวณเขตก่อสร้าง มีค่าเฉลี่ย 0.82 ผ้าที่เปื้อนน้ำมันต้องเก็บลงถังขยะที่ทำด้วยโลหะที่มีฝาปิดมิดชิดเพื่อป้องกันการติดไฟ มีค่าเฉลี่ย 0.78 ต้องแต่งกายให้เรียบร้อยรัดกุม ไม่ขาดรุ่งริ่ง ห้ามมีส่วนยื่นห้อย และห้ามถอดเสื้อ

ในขณะที่ปฏิบัติงานตามปกติ มีค่าเฉลี่ย 0.74 ผู้ที่สามารถเข้าสู่พื้นที่จัดเก็บวัตถุไวไฟ ต้องเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น มีค่าเฉลี่ย 0.74 ห้ามโดยสารไปกับรถ หรือเครื่องจักรกลที่ไม่ได้ทำไว้เพื่อการโดยสาร มีค่าเฉลี่ย 0.73 ห้ามถือเครื่องมือโดยหิ้วที่สายไฟ และถอดปลั๊กโดยการดึงที่สายไฟ มีค่าเฉลี่ย 0.71 ต้องใส่รองเท้าหุ้มส้นในขณะที่ทำงานตลอดเวลาในสภาพงานที่สามารถใส่ได้ ห้ามใส่รองเท้าแตะ มีค่าเฉลี่ย 0.70 และมีข้อคำถาม 4 ข้อ ซึ่งผู้ใช้แรงงานก่อสร้างมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง ได้แก่ การทำงานที่มีแสงจ้า และรังสีจะต้องใส่แว่นตาป้องกันแสง และรังสี มีค่าเฉลี่ย 0.61 รองลงมาคือก่อนใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าต้องตรวจบริเวณรอยต่อ หรือข้อต่อต่างๆ ว่าแน่นหนาดีหรือไม่ ถ้าหลวมอาจเกิดประกายไฟหรือความร้อนซึ่งจะเป็นสาเหตุให้เกิดเพลิงไหม้ได้ มีค่าเฉลี่ย 0.59 ห้ามเหน็บน้ำมันเชื้อเพลิงหรือของเหลวไวไฟลงไปในท่อน้ำหรือท่อระบายสิ่งโสโครกอื่นๆ มีค่าเฉลี่ย 0.52 และ เมื่อได้รับบาดเจ็บไม่ว่าจะเล็กน้อยเพียงใดก็ตาม ต้องรายงานให้หัวหน้างานหรือเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทราบเพื่อสอบถามสาเหตุหาวิธีป้องกันและแจ้งให้ผู้ปฏิบัติงานอื่นๆ ทราบเพื่อจะได้รู้และหาวิธีการที่ดีกว่าและรับการปฐมพยาบาลเพราะหากปล่อยไว้อาจเกิดอันตรายในภายหลัง มีค่าเฉลี่ย 0.35 ตามลำดับ

จากข้อมูลส่วนน้อยซึ่งมีค่าเฉลี่ย 0.35 ทำให้ทราบว่าผู้ใช้แรงงานก่อสร้างส่วนใหญ่เมื่อได้รับบาดเจ็บเล็กน้อยมักไม่ให้ความสนใจในการแจ้งให้หัวหน้างานหรือเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทราบเพื่อหาสาเหตุวิธีป้องกันหรือเข้ารับการปฐมพยาบาลซึ่งการละเลยดังกล่าวอาจนำมาสู่อันตรายในอนาคต ดังนั้นจึงควรมีแนวทางป้องกันแก้ไข คือ ควรมีการมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบเรื่องความปลอดภัยในการทำงานแก่ลูกจ้างและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับเพื่อให้เห็นความสำคัญและร่วมมือกันปฏิบัติ จัดให้มีการณรงค์ส่งเสริมเพื่อจูงใจให้เกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบในเรื่องของความปลอดภัยของลูกจ้างในทุกระดับ เช่น จัดให้มีระบบปฐมพยาบาลเบื้องต้น มีการมอบรางวัลแก่พนักงานที่มาแจ้งเหตุเรื่องความปลอดภัย เป็นต้น

4.3 การดูแลป้องกันตนเองในระหว่างปฏิบัติงาน

ข้อมูลจากผู้ใช้แรงงานก่อสร้างของ หจก.เทคโนโลยีเคอร์ (2001) จำนวน 82 คน เกี่ยวกับการดูแลป้องกันตนเองในระหว่างปฏิบัติงาน ได้ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างเกี่ยวกับการดูแลป้องกันตนเองในระหว่างปฏิบัติงาน

ทัศนคติในการดูแลป้องกันตนเองในระหว่างปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. เคยทำผิดระเบียบหรือข้อปฏิบัติที่กำหนดไว้ในการทำงาน	1.17	1.48	ปานกลาง

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ทัศนคติในการดูแลป้องกันตนเองในระหว่างปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
2. เคยหยอกล้อกับเพื่อนร่วมงานในระหว่างปฏิบัติงาน	0.89	0.44	ปานกลาง
3. เคยทิ้งวัสดุลงมาจากที่สูงลงสู่พื้นภายนอกอาคาร	0.87	0.65	ปานกลาง
4. เคยมาปฏิบัติงานในขณะที่เจ็บป่วยไม่สบาย	0.83	0.49	ปานกลาง
5. เคยกระโดดเกาะหรือกระโดดลงจากรถบรรทุกที่ใช้ในพื้นที่ก่อสร้าง	0.78	0.67	ปานกลาง
6. เคยลดความยาวของโซ่หรือต่อโซ่โดยการต่อตะปูหรือสลักเกลียวผ่านรูโซ่สองข้อหรือผูกเงื่อน	0.77	0.65	ปานกลาง
7. เคยทำงานบนนั่งร้านในขณะที่เกิดพายุหรือลมแรง	0.75	0.56	ปานกลาง
8. เคยใช้อุปกรณ์ หรือเครื่องมือ เครื่องจักรผิดวัตถุประสงค์ของเครื่องมือ นั้น เช่น มีการใช้ ปั่นจั่นไปใช้ในการดึงหรือลากของที่มีน้ำหนักมาก ๆ หรือการใช้ลิฟต์ส่งวัสดุในการขึ้นลงของคอนกรีต	0.74	0.56	ปานกลาง
9. เคยปฏิบัติงานโดยไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกัน เช่น ถุงมือ แวนกันรังสี หมวกนิรภัย	0.72	0.50	ปานกลาง
10 เคยใช้บันไดได้เหยียบเป็นยกพื้นสำหรับปฏิบัติงาน	0.67	0.60	ปานกลาง
ภาพรวม	0.82	0.66	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.12 พบว่าผู้ให้แรงงานก่อสร้างของ หจก.เทคโนโลยีนิวเคลียร์ (2001) มีทัศนคติในการดูแลป้องกันตนเองในระหว่างปฏิบัติงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า ผู้ให้แรงงานก่อสร้างเคยทำผิดระเบียบหรือข้อปฏิบัติที่กำหนดไว้ในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ย 1.17 รองลงมาคือเคยหยอกล้อกับเพื่อนร่วมงานในระหว่างปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ย 0.89 เคยทิ้งวัสดุลงมาจากที่สูงลงสู่พื้นภายนอกอาคาร มีค่าเฉลี่ย 0.87 เคยมาปฏิบัติงานในขณะที่เจ็บป่วยไม่สบาย มีค่าเฉลี่ย 0.83 เคยกระโดดเกาะหรือกระโดดลงจากรถบรรทุกที่ใช้ในพื้นที่ก่อสร้าง มีค่าเฉลี่ย 0.78 เคยลดความยาวของโซ่หรือต่อโซ่โดยการต่อตะปูหรือสลักเกลียวผ่านรูโซ่สองข้อหรือผูกเงื่อน มีค่าเฉลี่ย 0.77 เคยทำงานบนนั่งร้านในขณะที่เกิดพายุหรือลมแรง มีค่าเฉลี่ย 0.75 เคยใช้อุปกรณ์ หรือเครื่องมือ เครื่องจักรผิดวัตถุประสงค์ของเครื่องมือ นั้น เช่น มีการใช้ ปั่นจั่นไปใช้ในการดึงหรือลากของที่มีน้ำหนักมาก ๆ หรือการใช้ลิฟต์ส่งวัสดุในการขึ้นลงของคอนกรีต มีค่าเฉลี่ย 0.74 เคยปฏิบัติงานโดยไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกัน เช่น ถุงมือ แวน

กันรังสี หมวกนิรภัย มีค่าเฉลี่ย 0.72 และเคยใช้บันไดได้เหยียบเป็นยกพื้นสำหรับปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ย 0.67 ตามลำดับ

4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างของ หจก.เทคโนโลยีเตอร์(2001) จำนวน 82 คน เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ได้ผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 4.13 ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

ประเด็นคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านความเอาใจใส่ของผู้บริหาร			
1. ผู้บริหารพิจารณาว่าความปลอดภัยมีความสำคัญมาก	0.88	0.33	เชิงบวก
ภาพรวม	0.88	0.33	เชิงบวก
ด้านผู้บริหารหรือหัวหน้างาน			
1. การกำหนดมาตรการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยมักเกิดก่อนการเกิดอุบัติเหตุ	0.87	0.34	เชิงบวก
2. ผู้บริหารหรือหัวหน้างานได้แสดงออกถึงความสนใจในความปลอดภัยของพนักงานในขณะทำงาน	0.87	0.34	เชิงบวก
3. แม้จะต้องการเร่งงานให้เสร็จแต่ผู้บริหารหรือหัวหน้างานยังให้ความสนใจด้านความปลอดภัยของพนักงาน	0.87	0.34	เชิงบวก
4. ผู้บริหารมีมาตรการในการดำเนินการเมื่อมีปัญหาด้านความปลอดภัย	0.83	0.38	เชิงบวก
5. ผู้บริหารมีการติดตามเรื่องความปลอดภัยที่เกิดขึ้นกับพนักงาน	0.74	0.44	เชิงบวก
6. เชื่อว่าความปลอดภัยของพนักงานได้ถูกผู้บริหารกำหนดเป็นเรื่องสำคัญลำดับต้นๆ	0.73	0.45	เชิงบวก
7. ผู้บริหารเห็นว่าความปลอดภัยของพนักงานมีค่าเท่ากับงานที่ส่งมอบลูกค้า	0.56	0.50	ปานกลาง
8. เมื่อเกิดปัญหาด้านความปลอดภัยผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว	0.51	0.50	ปานกลาง

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
9. ผู้บริหารมีนโยบายเปิดรับและให้ความสำคัญด้านความปลอดภัยในการทำงาน	0.41	0.50	ปานกลาง
ภาพรวม	0.71	0.42	เชิงบวก
<u>ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน</u>			
1. มีเวลาเพียงพอที่จะทำงานให้เสร็จอย่างปลอดภัย	0.85	0.36	เชิงบวก
2. เป้าหมายการทำงานมีความสอดคล้องกับความปลอดภัย	0.85	0.36	เชิงบวก
3. สภาพการทำงานเอื้อต่อการทำงานอย่างปลอดภัย	0.59	0.50	ปานกลาง
ภาพรวม	0.76	0.41	เชิงบวก
<u>ด้านการลำดับความสำคัญและความต้องการความปลอดภัย</u>			
1. สถานที่ทำงานที่ปลอดภัยมีความหมายมาก	0.90	0.30	เชิงบวก
2. ความปลอดภัยมีความสำคัญเป็นลำดับแรก เมื่อต้องการทำงานให้เสร็จ	0.78	0.42	เชิงบวก
ภาพรวม	0.84	0.36	เชิงบวก
<u>ด้านการตระหนักในเรื่องความปลอดภัย</u>			
1. เข้าใจกฎและวิธีการทำงานอย่างปลอดภัย	0.79	0.41	เชิงบวก
2. มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเน้นความปลอดภัยในการทำงาน	0.60	0.49	ปานกลาง
ภาพรวม	0.70	0.45	เชิงบวก
<u>ด้านการติดต่อสื่อสาร</u>			
1. ผู้บริหารหรือหัวหน้าแจ้งเกี่ยวกับประเด็นความปลอดภัยในการทำงานเสมอ	0.84	0.37	เชิงบวก
2. ผู้บริหารหรือหัวหน้าของท่านมักมีวิธีการทำให้สนใจเรื่องความปลอดภัยเสมอ	0.80	0.40	เชิงบวก
ภาพรวม	0.82	0.39	เชิงบวก
<u>ด้านความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยและการอบรม</u>			
1. ผู้บริหารหรือหัวหน้าให้ความสำคัญต่อการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย	0.82	0.39	เชิงบวก

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
2. ผู้บริหารหรือหัวหน้าได้สนับสนุนให้ท่านมีโอกาสได้ศึกษาต่อหรือเข้ารับการฝึกอบรมดูงานอย่างต่อเนื่อง	0.78	0.42	เชิงบวก
ภาพรวม	0.80	0.41	เชิงบวก
<u>ด้านความสอดคล้องกับกฎและวิธีการทำงานอย่างปลอดภัย</u>			
1. เข้าใจกฎและวิธีการทำงานอย่างปลอดภัยเป็นอย่างดี	0.87	0.34	เชิงบวก
2. พนักงานไม่เคยถูกบีบให้ทำงานอย่างไม่ปลอดภัย	0.85	0.36	เชิงบวก
3. กฎไม่สามารถละเว้นได้ไม่ว่าข้อใด	0.74	0.43	เชิงบวก
4. ในทางปฏิบัติสามารถทำตามกฎและวิธีทำงานได้ทุกข้อ	0.49	0.50	ปานกลาง
5. ในกรณีที่มีความเสี่ยงน้อย ท่านยังคงทำงานตามขั้นตอน	0.41	0.50	ปานกลาง
ภาพรวม	0.67	0.43	เชิงบวก
<u>ด้านการมีส่วนร่วมต่อความปลอดภัย</u>			
1. มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการแจ้งเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัยให้ผู้บริหารหรือหัวหน้างานทราบ	0.87	0.34	เชิงบวก
2. มีส่วนร่วมในการทบทวนกฎเกี่ยวกับความปลอดภัย	0.77	0.42	เชิงบวก
3. ถูกส่งเสริมให้รายงานเกี่ยวกับสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย	0.34	0.48	ปานกลาง
ภาพรวม	0.66	0.41	ปานกลาง
<u>ด้านการสอบสวนในเรื่องความปลอดภัย</u>			
1. ระบบการสอบสวนพิจารณาว่านโยบายและการบริหารมีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ	0.89	0.31	เชิงบวก
2. สมาชิกของทีมสอบสวนความปลอดภัยนั้นถูกฝึกเพื่อให้หาสาเหตุที่แท้จริงมากกว่าการโทษที่ความผิดพลาดของคน	0.73	0.45	เชิงบวก
ภาพรวม	0.81	0.38	เชิงบวก

จากตารางที่ 4.13 พบว่าผู้ใช้แรงงานก่อสร้างของ หจก.เทคโนโลยีเตอร์ (2001) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านโดยภาพรวมจากมากไปหาน้อยสรุปผลได้ดังนี้ คือ ด้านความเอาใจใส่ของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 0.88 รองลงมาคือ ด้านการับความสำคัญและความต้องการความปลอดภัย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.84 ด้านการติดต่อสื่อสาร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.82 ด้านการสอบสวนในเรื่องความปลอดภัย ค่าเฉลี่ย

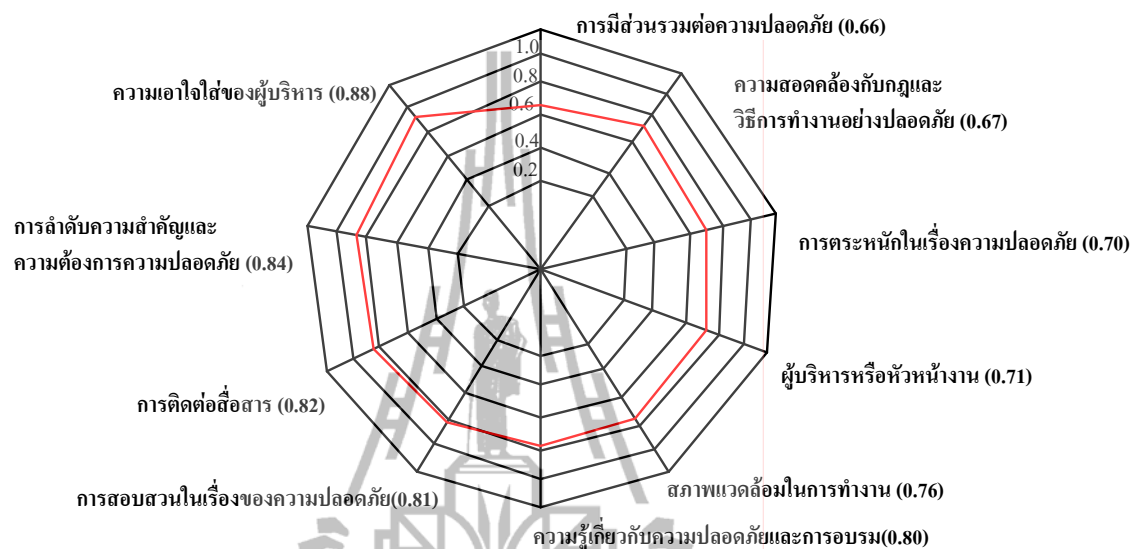
เท่ากับ 0.81 ด้านความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยและการอบรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.80 ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.76 ด้านผู้บริหารหรือหัวหน้างาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.71 ด้านการตระหนักในเรื่องความปลอดภัย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.70 ด้านความสอดคล้องกับกฎและวิธีการทำงานอย่างปลอดภัย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.67 และด้านการมีส่วนร่วมต่อความปลอดภัย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.66 ตามลำดับ

จากข้อมูลในตารางที่ 4.13 พบว่าความคิดเห็นของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานในแต่ละด้านยังมีความเห็นแยกย่อยรายชื่อ ดังนี้

1. ด้านความเอาใจใส่ของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารพิจารณาว่าความปลอดภัยมีความสำคัญมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.88
2. ด้านผู้บริหารหรือหัวหน้างาน พบว่า ผู้บริหารมีมาตรการในการดำเนินการเมื่อมีปัญหาด้านความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 0.83 รองลงมาคือการกำหนดมาตรการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยมักเกิดก่อนการเกิดอุบัติเหตุ ผู้บริหารหรือหัวหน้างานได้แสดงออกถึงความสนใจในความปลอดภัยของพนักงานในขณะทำงาน และแม้จะต้องการแรงงานให้เสร็จแต่ผู้บริหารหรือหัวหน้างานยังให้ความสนใจด้านความปลอดภัยของพนักงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.87 ผู้บริหารมีการติดตามเรื่องความปลอดภัยที่เกิดขึ้นกับพนักงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.74 เชื่อว่าความปลอดภัยของพนักงานได้ถูกผู้บริหารกำหนดเป็นเรื่องสำคัญลำดับต้นๆ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.73 เมื่อเกิดปัญหาด้านความปลอดภัยผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.51 และผู้บริหารมีนโยบายเปิดรับและให้ความสำคัญด้านความปลอดภัยในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.51 ตามลำดับ
3. ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน พบว่า เป้าหมายการทำงานมีความสอดคล้องกับความปลอดภัย และมีเวลาเพียงพอที่จะทำงานให้เสร็จอย่างปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 0.85 รองลงมาคือสภาพการทำงานเอื้อต่อการทำงานอย่างปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.59 ตามลำดับ
4. ด้านการลำดับความสำคัญและความต้องการความปลอดภัย พบว่า สถานที่ทำงานที่ปลอดภัยมีความหมายมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 0.90 รองลงมาคือความปลอดภัยมีความสำคัญเป็นลำดับแรกเมื่อต้องการทำงานให้เสร็จ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.78
5. ด้านการตระหนักในเรื่องความปลอดภัย พบว่า เข้าใจกฎและวิธีการทำงานอย่างปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 0.79 รองลงมาคือมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเน้นความปลอดภัยในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.60

6. ด้านการติดต่อสื่อสาร พบว่า ผู้บริหารหรือหัวหน้าแจ้งเกี่ยวกับประเด็นความปลอดภัยในการทำงานเสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 0.84 รองลงมาคือผู้บริหารหรือหัวหน้าของท่านมักมีวิธีการทำให้สนใจเรื่องความปลอดภัยเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.80
7. ด้านความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยและการอบรม พบว่า ผู้บริหารหรือหัวหน้าให้ความสำคัญต่อการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 0.82 รองลงมาผู้บริหารหรือหัวหน้าได้สนับสนุนให้มีโอกาสได้ศึกษาต่อหรือเข้ารับการฝึกอบรมคุณงานอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.78
8. ด้านความสอดคล้องกับกฎและวิธีการทำงานอย่างปลอดภัย พบว่า เข้าใจกฎและวิธีการทำงานอย่างปลอดภัยเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 0.87 รองลงมาคือพนักงานไม่เคยถูกบีบให้ทำงานอย่างไม่ปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.85 กฎไม่สามารถละเว้นได้ไม่ว่าข้อใด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.74 ในทางปฏิบัติสามารถทำตามกฎและวิธีทำงานได้ทุกข้อ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.49 และในกรณีที่มีความเสี่ยงน้อย ท่านยังคงทำงานตามขั้นตอน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.41 ตามลำดับ
9. ด้านการมีส่วนร่วมต่อความปลอดภัย พบว่า มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการแจ้งเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัยให้ผู้บริหารหรือหัวหน้างานทราบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 0.87 รองลงมาคือมีส่วนร่วมในการทบทวนกฎเกี่ยวกับความปลอดภัย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.77 และถูกส่งเสริมให้รายงานเกี่ยวกับสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.34 ตามลำดับ
10. ด้านการสอบสวนในเรื่องความปลอดภัย พบว่า ระบบการสอบสวนพิจารณาว่านโยบายและการบริหารมีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 0.89 รองลงมาคือสมาชิกของทีมสอบสวนความปลอดภัยนั้นถูกฝึกเพื่อให้หาสาเหตุที่แท้จริงมากกว่าการโทษที่ความผิดพลาดของคน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.73

จากข้อมูลในตารางที่ 4.13 สามารถนำมาสรุปในรูปแบบภาพใยแมงมุม ได้ดังนี้



ภาพที่ 4.1 ปัจจัยที่ส่งเสริมความปอดภัยในการปฏิบัติงาน

จากแผนภาพใยแมงมุม จะเห็นว่าการตอบแบบสอบถามพนักงานมีความเข้าใจดี ในด้านการมีส่วนร่วมต่อความปอดภัยและด้านความสอดคล้องกับกฎและวิธีการทำงานอย่างปอดภัย ซึ่งเป็นส่วนเกี่ยวข้องกับพนักงานโดยตรง ยังมีคะแนนค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับคะแนนด้านผู้บริหาร พนักงานยังคงต้องการการประชาสัมพันธ์เรื่องกฎระเบียบ วิธีการทำงานอย่างปอดภัย เครื่องมืออุปกรณ์ด้านความปอดภัย การอบรมส่งเสริม แรงกระตุ้นและการเอาใจใส่ของผู้บริหาร หัวหน้างานอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาทัศนคติของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน กรณีศึกษา หจก.เทคโนโลยี (2001) เป็นการศึกษาทัศนคติของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างในการดูแลป้องกันตนเองในขณะที่ปฏิบัติงาน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างจิตสำนึกที่ดีในการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างปฏิบัติงานของผู้ใช้แรงงานก่อสร้าง

5.1 สรุปผลการศึกษา

ในการศึกษาทัศนคติของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน กรณีศึกษา หจก.เทคโนโลยี (2001) มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับมาจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 82 จากประชากรทั้งสิ้น 100 คน โดยสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษากลุ่มผู้ใช้แรงงานก่อสร้าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 76.80) โดยมีอายุเฉลี่ย 32 ปี มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 87.80) ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 51.20) มีรายได้เฉลี่ย 5,001 ถึง 10,000 บาท/เดือน (ร้อยละ 45.10) มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 2 ถึง 5 ปี (ร้อยละ 37.80) ส่วนใหญ่ทำหน้าที่ช่างปูน (ร้อยละ 59.80) ในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมาส่วนใหญ่เคยเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานมากกว่าหนึ่งครั้ง (ร้อยละ 43.90) ลักษณะอุบัติเหตุที่เคยในการทำงานคือการลื่นล้มหรือตกจากที่สูง (ร้อยละ 22.00) และส่วนใหญ่ไม่เคยผ่านการฝึกอบรมความปลอดภัย (ร้อยละ 35.40)

ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุจะเห็นได้ว่า ช่างเชื่อมเกิดอุบัติเหตุสูงสุด ลักษณะอุบัติเหตุ คือ ตกจากที่สูง รองลงมาคือในหมวดงานระบบและตกแต่ง เช่น ช่างปูน ช่างไฟฟ้า ประปา สี ลักษณะอุบัติเหตุ คือ วัสดุอุปกรณ์ตกใส่ และได้รับอันตรายจากฝุ่นละอองในขณะที่ทำงาน ตามลำดับ

2) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มผู้ใช้แรงงานก่อสร้างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่องการใช้อุปกรณ์ป้องกันต่างๆ และรักษาอุปกรณ์เหล่านั้นให้อยู่ในสภาพที่ดีอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 0.89 แต่พบว่ามีจำนวน 4 ข้อ ซึ่งกลุ่มผู้ใช้แรงงานก่อสร้างมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง ได้แก่ การทำงานที่มีแสงจ้า และรังสีจะต้องใส่แว่นตาป้องกันแสง และรังสี มีค่าเฉลี่ย 0.61 ก่อนใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าต้องตรวจ

บริเวณรอยต่อหรือข้อต่อต่างๆ ว่าแน่นหนาดีหรือไม่ ถ้าหลวมอาจเกิดประกายไฟหรือความร้อนซึ่งจะเป็นสาเหตุให้เกิดเพลิงไหม้ได้ มีค่าเฉลี่ย 0.59 ห้ามเทน้ำมันเชื้อเพลิงหรือของเหลวไวไฟลงไปในท่อน้ำหรือท่อระบายสิ่งโสโครกอื่นๆ มีค่าเฉลี่ย 0.52 และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เมื่อได้รับบาดเจ็บไม่ว่าจะเล็กน้อยเพียงใดก็ตาม ต้องรายงานให้หัวหน้างานหรือเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทราบเพื่อสอบถามสาเหตุหาวิธีป้องกันและแจ้งให้ผู้ปฏิบัติงานอื่นๆ ทราบเพื่อจะได้รู้และหาวิธีการที่ดีกว่าและรับการปฐมพยาบาลเพราะหากปล่อยไว้อาจเกิดอันตรายในภายหลัง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.35

3) การดูแลป้องกันตนเองในระหว่างปฏิบัติงาน

จากการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มผู้ใช้แรงงานก่อสร้างมีทัศนคติในการดูแลป้องกันตนเองระดับปานกลาง โดยเฉพาะการเคยทำผิกระเปียบหรือข้อปฏิบัติที่กำหนดไว้ในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 1.17 และเคยใช้บันไดได้เหยียบเป็นยกพื้นสำหรับปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 0.67

4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

จากการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มผู้ใช้แรงงานก่อสร้างมีความคิดเห็นเชิงบวกเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน อันประกอบด้วย ด้านความเอาใจใส่ของผู้บริหาร ด้านผู้บริหารหรือหัวหน้างาน ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านการลำดับความสำคัญและความต้องการความปลอดภัย ด้านการตระหนักในเรื่องความปลอดภัย ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยและการอบรม ด้านความสอดคล้องกับกฎและวิธีการทำงานอย่างปลอดภัย ด้านการสอบสวนในเรื่องความปลอดภัย ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมต่อความปลอดภัยซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษา พบว่าผู้ใช้แรงงานก่อสร้างมีความรู้ความเข้าใจอย่างมากเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง แม้ส่วนใหญ่จะไม่เคยผ่านการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยในการทำงานเลยก็ตาม แต่ในการปฏิบัติงานจริงกลับมีการดูแลป้องกันตนเองอยู่ในระดับปานกลาง และผลการศึกษายังพบว่าผู้ใช้แรงงานก่อสร้างส่วนใหญ่เคยประสบอุบัติเหตุในระหว่างทำงานมากกว่าหนึ่งครั้งในช่วงเวลา 1 ปีที่ผ่านมา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้แรงงานก่อสร้างไม่ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของตนในขณะที่ปฏิบัติงานอย่างแท้จริง ยังปฏิบัติงานในภาวะเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายอยู่บ่อยครั้งทั้งที่ทราบดีว่าการกระทำดังกล่าวอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุอันนำมาสู่อันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน เช่น การหยอกล้อกันระหว่างปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานในขณะที่เจ็บป่วยไม่สบาย การไม่ใช้อุปกรณ์ป้องกันขณะปฏิบัติงาน การใช้เครื่องมือเครื่องจักรผิดวัตถุประสงค์ การทำผิกระเปียบหรือข้อปฏิบัติในการทำงาน ทั้งวัสดุลงมาจากที่สูง เคยทำงานบนนั่งร้านขณะเกิดพายุหรือลมแรง เป็นต้น

และแม้ว่าผู้ใช้แรงงานก่อสร้างของ หจก.เทคโนโลยีเคอร์ (2001) จะมีปัจจัยที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี ทั้งด้านความเอาใจใส่ของผู้บริหาร ด้านผู้บริหารหรือหัวหน้างาน ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านการลำดับความสำคัญและความต้องการความปลอดภัย ด้านการตระหนักในเรื่องความปลอดภัย ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย และการอบรม ด้านความสอดคล้องกับกฎและวิธีการทำงานอย่างปลอดภัย และด้านการสอบสวนในเรื่องความปลอดภัย แต่ด้านการมีส่วนร่วมต่อความปลอดภัยกลับอยู่ในระดับปานกลางแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้แรงงานก่อสร้างไม่ให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยในการปฏิบัติงานเท่าที่ควร ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่น่าไปสู่อุบัติเหตุในระหว่างการทำงาน

การประสบอุบัติเหตุ มีสาเหตุมาจาก 2 ประเด็นร่วมกันคือ การประมาทเลินเล่อของผู้ใช้แรงงาน กับการเตือนภัยจากระบบความเตือนภัยไม่ทั่วถึงและเพียงพอ ในจุดที่มีการเกิดอุบัติเหตุบ่อย เช่น ในส่วนของช่างเชื่อมงานโครงหลังคา หรือในหมวดงานระบบและตกแต่ง ซึ่งมีผู้ใช้แรงงานในหลาย ๆ ภาคส่วนมาทำงานร่วมกันอย่างเร่งรีบตามแผนงาน จึงจำเป็นต้องมีการอบรมแนะนำก่อนการเริ่มเข้าทำงาน เพื่อให้ทราบสาเหตุของการประสบอุบัติเหตุบ่อย ๆ และหาวิธีป้องกันหรือเพิ่มความระมัดระวังในการทำงานมากขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะตามผลการศึกษา

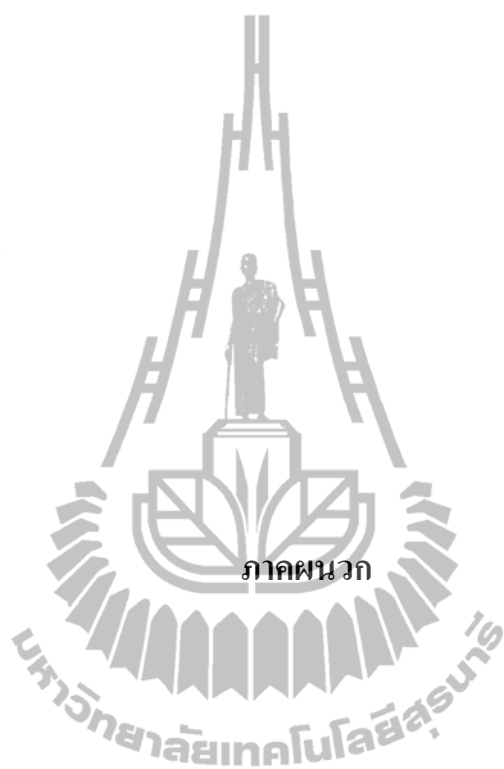
จากแผนภาพไข่มุมแสดงปัจจัยที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานแสดงให้เห็นว่า หจก.เทคโนโลยีเคอร์ (2001) ควรมีการปรับปรุงการบริหารจัดการเกี่ยวกับความปลอดภัยในเรื่องการมีส่วนร่วมต่อความปลอดภัยมากที่สุด โดยอาจใช้แนวทางการแต่งตั้งพนักงานทุกระดับหรือตำแหน่งเข้าเป็นทีมงานด้านความปลอดภัยเพื่อให้สามารถดูแลด้านความปลอดภัยได้อย่างครอบคลุม และในด้านอื่นแม้จะมีผลการศึกษาอยู่ในระดับมากแต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยก็ทำให้เห็นว่ามีค่าไม่สูงมากนัก ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้ผู้ใช้แรงงานก่อสร้างได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงานอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง โดยเฉพาะต้องมีการปลูกฝังและเสริมสร้างนิสัยในการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย โดยอาจจัดกิจกรรมการให้รางวัลแก่พนักงานที่ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังอยู่บนพื้นฐานของกฎระเบียบความปลอดภัย รวมถึงควรมีบทลงโทษสำหรับพนักงานที่ฝ่าฝืนกฎระเบียบด้านความปลอดภัย เพื่อให้เกิดความระมัดระวังในการทำงานมากยิ่งขึ้น และควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อความปลอดภัย เช่น มีช่องทางการรายงานเกี่ยวกับความปลอดภัยหลายช่องทางและสม่ำเสมอ เปิดโอกาสให้พนักงานเข้ามามีส่วนร่วมเป็นทีมงานทบทวนความปลอดภัยต่างๆ เป็นต้น

จากผลการศึกษาที่ได้ หจก.เทคโนโลยีศูนย์ (2001) จะนำผลจากแผนภาพใยแมงมุม ในส่วนที่มีค่าเฉลี่ยของผู้ใช้แรงงานที่มีค่าน้อย เช่น ความสอดคล้องกับกฎ และวิธีการทำงานอย่างปลอดภัย (0.67) และการมีส่วนร่วมต่อความปลอดภัย (0.66) โดยจัดให้มีการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย ในส่วนของพนักงานที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม ร้อยละ 35.4 ให้ทราบถึงกฎระเบียบข้อบังคับ ขั้นตอนเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ค่าเฉลี่ยในส่วนของผู้ใช้แรงงานข้างต้นมีค่าใกล้เคียงกับในส่วนของผู้บริหาร คือ 0.88 หรือทำให้ทั้งในส่วนผู้บริหารและผู้ใช้แรงงานมีค่าเข้าใกล้ 1.00 มากที่สุด



บรรณานุกรม

- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (2549). **กสร.เดินหน้าลดการประสบอันตรายในงานก่อสร้าง.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.labour.go.th/news/detail.jep?id=00730>.
- กำธน สินธวานนท์. (2518). **มาตรฐานความปลอดภัยสำหรับงานก่อสร้างอาคาร.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติ อินทรานนท์. (2554). **วิศวกรรมความปลอดภัยพื้นฐานของวิศวกร.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บริษัท คราฟท์สกีลส์ จำกัด. **กฎระเบียบความปลอดภัยในการทำงานที่หัวหน้างานต้องทราบ.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.craftskill.co.th/index.php?w=7p=knowledge_detailid=13.
- ชัยวัฒน์ ทิพย์ลัมย์. (2543). **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพในโรงงานอุตสาหกรรมเขตจังหวัดละโว้.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา รัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- ธวัชชัย แสนคันใจ. **ความปลอดภัยในงานก่อสร้าง.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.oknation.net/block/thawatchai30/2010/11/20/entry-10>.
- ทัศนคติด้านความปลอดภัย. **การทดสอบทัศนคติด้านความปลอดภัย.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : www.safetylifethailand.com
- วารุณี อนุพงศ์ไพศาล. (2554). **ทัศนคติต่อความปลอดภัย.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : www.shethai.com/lnome/index.php?fn=articletaildid=153.
- หจก.เทคโนโลยีเดอร์ (2001). **ประวัติ.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.techno-Builder.com/aboutusPhp>.
- อักรพงษ์ นวลอ่อน. **คู่มือความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง.** กองตรวจความปลอดภัยและสถาบันความปลอดภัยในการทำงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (อัคราณา)
- Kai-Hui L., Margaret S., and Li-Hua K. (2000). **Development of Utilities to Assess Cabin Safety Culture.** China Airlines : China , RMIT University : Australia and Chung Yuan Christian University : Taiwan.



แบบสอบถาม

เรื่อง

การศึกษาทัศนคติของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน กรณีศึกษา หจก. เทคโนโลยีเตอร์ (2001)

แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาทัศนคติของแรงงานก่อสร้างเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน กรณีศึกษา หจก. เทคโนโลยีเตอร์ (2001) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปสู่แนวทางในการสร้างจิตสำนึกที่ดีในการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างปฏิบัติงานของผู้ใช้แรงงานก่อสร้างต่อไป

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ตามความเป็นจริงของตัวท่านเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพในการวิเคราะห์ผลต่อไป

แบบสอบถามนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง

ตอนที่ 3 การดูแลป้องกันตนเองในระหว่างปฏิบัติงาน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นายสุเทพ ฤทธิเดช

นักศึกษา หลักสูตรมหาบัณฑิตการบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค

สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ผู้ทำการศึกษา

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความตรงตามความเป็นจริงหรือที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุด

1. เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

2. อายุ.....ปี

3. สถานภาพสมรส

☐

โสด

☐

สมรส

☐

หม้าย/หย่า/แยก

4. ระดับการศึกษา

☐

ประถมศึกษา

☐

มัธยมศึกษา

☐

ปวช./ปวส.

☐

ปริญญาตรี หรือ สูงกว่า

☐

อื่นๆ.....

5. รายได้เฉลี่ย

☐

ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน

☐

5,001- 10,000 บาท/เดือน

☐

10,001 - 15,000 บาท/เดือน

☐

มากกว่า 15,001 บาท/เดือน

6. ประสบการณ์ทำงาน (ระยะเวลาทำงาน)

☐

ต่ำกว่า 2 ปี

☐

2 – 5 ปี

☐

6 – 10 ปี

☐

มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

7. ประสบการณ์เกิดอุบัติเหตุในการทำงานในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา

☐

ไม่เคยประสบอุบัติเหตุในระหว่างทำงาน

☐

เคยประสบอุบัติเหตุในระหว่างทำงานอย่างน้อย 1 ครั้ง

☐

เคยประสบอุบัติเหตุในระหว่างทำงานมากกว่า 1 ครั้ง

8. หน้าที่ในการทำงาน

- | | | |
|---|----------------------------------|---|
| ☐ ช่างไม้ | ☐ ช่างปูน | ☐ ช่างไฟฟ้า-ประปา |
| ☐ ช่างเชื่อม | ☐ ช่างสี | ☐ ช่างกระเบื้อง-หินขัด |
| ☐ ช่างฝ้าเพดาน-อะลูมิเนียม | | |

9. ลักษณะอุบัติเหตุที่เคยเกิดในการทำงาน

- ☐ ลื่นล้มหรือตกจากที่สูง
- ☐ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ตกใส่
- ☐ ถูกบาดหรือทิ่มแทงจากวัสดุอุปกรณ์แหลมคม เช่น กระจก ตะปู กระเบื้อง เป็นต้น
- ☐ ได้รับอันตรายจากสารเคมีต่างๆ เช่น ทินเนอร์ สี เป็นต้น
- ☐ ได้รับอันตรายจากเครื่องจักรเครื่องมือที่ใช้ในการทำงาน
- ☐ ได้รับอันตรายจากฝุ่นละอองหรือควันที่เกิดจากการทำงาน
- ☐ ได้รับอันตรายจากเหตุสุดวิสัยขณะทำงาน เช่น ฟ้าผ่า น้ำท่วม ดินทรุด เป็นต้น
- ☐ ไฟฟ้าดูดหรือไฟฟ้าช็อต
- ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

10. ท่านเคยผ่านการฝึกอบรมความปลอดภัยในงานก่อสร้างเรื่องใด

- ☐ การใช้อุปกรณ์ป้องกัน
- ☐ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น
- ☐ การอบรมความปลอดภัยในการทำงาน
- ☐ ไม่เคยผ่านการฝึกอบรม

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานก่อสร้าง	ไม่รู้	รู้
1. ผู้ปฏิบัติงานทุกคนต้องปฏิบัติตามระเบียบ คำแนะนำต่างๆ อย่างเคร่งครัด อย่าฉวยโอกาสหรือละเว้น ถ้าไม่ทราบไม่เข้าใจให้ถามเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย หรือหัวหน้างาน		
2. ต้องแต่งกายให้เรียบร้อยรัดกุม ไม่ขาดรุ่งริ่ง ห้ามมีส่วนยื่นห้อย และห้ามถอดเสื้อในขณะปฏิบัติงานตามปกติ		
3. ให้ใช้อุปกรณ์ป้องกันต่างๆ และรักษาอุปกรณ์เหล่านั้นให้อยู่ในสภาพที่ดีอยู่เสมอ		
4. เมื่อได้รับบาดเจ็บไม่ว่าจะเล็กน้อยเพียงใดก็ตาม ต้องรายงานให้หัวหน้างานหรือเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทราบเพื่อสอบถามสาเหตุหาวิธีป้องกันและแจ้งให้ผู้ปฏิบัติงานอื่นๆ ทราบเพื่อจะได้รู้และหาวิธีการที่ดีกว่าและรับการปฐมพยาบาลเพราะหากปล่อยไว้อาจเกิดอันตรายในภายหลัง		
5. ผ้าที่เปื้อนน้ำมันต้องเก็บลงถังขยะที่ทำด้วยโลหะที่มีฝาปิดมิดชิดเพื่อป้องกันการติดไฟ		
6. ขยะในบริเวณที่ทำงานจะต้องเก็บกวาดให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย และลดการเกิดอุบัติเหตุ เป็นการป้องกันอุบัติเหตุได้		
7. ห้ามเทน้ำมันเชื้อเพลิงหรือของเหลวไวไฟลงไปในท่อน้ำหรือท่อระบายสิ่งโสโครกอื่นๆ		
8. ก่อนใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าต้องตรวจบริเวณรอยต่อ หรือข้อต่อต่างๆ ว่าแน่นหนาดีหรือไม่ ถ้าหลวมอาจเกิดประกายไฟหรือความร้อนซึ่งจะเป็นสาเหตุให้เกิดเพลิงไหม้ได้		
9. ต้องใส่รองเท้าหุ้มส้นในขณะทำงานตลอดเวลาในสภาพงานที่สามารถใส่ได้ ห้ามใส่รองเท้าแตะ		
10. ห้ามถือเครื่องมือโดยหิ้วที่สายไฟ และถอดปลั๊กโดยการดึงที่สายไฟ		
11. ห้ามโดยสารไปกับรถ หรือเครื่องจักรกลที่ไม่ได้ทำไว้เพื่อการโดยสาร		
12. การทำงานที่มีแสงจ้า และรังสีจะต้องใส่แว่นตาป้องกันแสง และรังสี		
13. ผู้ที่สามารถเข้าสู่พื้นที่จัดเก็บวัตถุไวไฟ ต้องเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น		
14. การแบกหามเหล็ก เข้าเครื่องตัดหรือตัดจะต้องเป็นไปในทิศทางไปด้านเดียวเท่านั้น ไม่มีการเดินสวนกันเพราะปลายเหล็กอาจทิ่มแทงกันได้		
15. ห้ามผู้ปฏิบัติงานพักอาศัยในบริเวณเขตก่อสร้าง		

ตอนที่ 3 การดูแลป้องกันตนเองในระหว่างปฏิบัติงาน

ทัศนคติในการดูแลป้องกันตนเองในระหว่างปฏิบัติงาน	ไม่เคยปฏิบัติเลย	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ปฏิบัติทุกครั้ง
1. ท่านเคยหยอกล้อกับเพื่อนร่วมงานในระหว่างปฏิบัติงานหรือไม่			
2. ท่านเคยทำงานบนนั่งร้านในขณะที่เกิดพายุหรือลมแรงหรือไม่			
3. ท่านเคยใช้บันไดไต่เหยียบเป็นยกพื้นสำหรับปฏิบัติงานหรือไม่			
4. ท่านเคยกระโดดเกาะหรือกระโดดลงจากรถบรรทุกที่ใช้ในพื้นที่ก่อสร้างหรือไม่			
5. ท่านเคยลดความยาวของโซ่หรือต่อโซ่โดยการต่อตะปูหรือสลักเกลียวผ่านรูโซ่สองข้อหรือผูกเงื่อนหรือไม่			
6. ท่านเคยมาปฏิบัติงานในขณะที่เจ็บป่วยไม่สบายหรือไม่			
7. ท่านเคยปฏิบัติงานโดยไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกัน เช่น ถุงมือ แวนกันรังสี หมวกนิรภัย หรือไม่			
8. ท่านเคยใช้อุปกรณ์ หรือเครื่องมือ เครื่องจักรผิดวัตถุประสงค์ของเครื่องมือ นั้น เช่น มีการใช้ บันจันไปใช้ในการดึงหรือลากของที่มีน้ำหนักมาก ๆ หรือการใช้ลิฟต์ส่งวัสดุในการขึ้นลงของคนงานหรือไม่			
9. ท่านเคยทิ้งวัสดุลงมาจากที่สูงลงสู่พื้นภายนอกอาคารหรือไม่			
10. ท่านเคยทำผิดระเบียบหรือข้อปฏิบัติที่กำหนดไว้ในการทำงานหรือไม่			

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	ไม่ใช่	ใช่
	ด้านความเอาใจใส่ของผู้บริหาร		
1	ผู้บริหารพิจารณาว่าความปลอดภัยมีความสำคัญมาก		
	ด้านผู้บริหารหรือหัวหน้างาน		
2	ท่านเชื่อว่าความปลอดภัยของพนักงานได้ถูกผู้บริหารกำหนดเป็นเรื่องสำคัญลำดับต้นๆ		
3	ผู้บริหารมีมาตรการในการดำเนินการเมื่อมีปัญหาด้านความปลอดภัย		
4	ผู้บริหารมีนโยบายเปิดรับและให้ความสำคัญด้านความปลอดภัยในการทำงาน		
5	ผู้บริหารเห็นว่าความปลอดภัยของพนักงานมีค่าเท่ากับงานที่ส่งมอบลูกค้า		
6	ผู้บริหารมีการติดตามเรื่องความปลอดภัยที่เกิดขึ้นกับพนักงาน		
7	การกำหนดมาตรการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยมักเกิดก่อนการเกิดอุบัติเหตุ		
8	ผู้บริหารหรือหัวหน้างานได้แสดงออกถึงความสนใจในความปลอดภัยของพนักงานในขณะทำงาน		
9	เมื่อเกิดปัญหาด้านความปลอดภัยผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว		
10	แม้จะต้องการแรงงานให้เสร็จแต่ผู้บริหารหรือหัวหน้างานยังให้ความสนใจด้านความปลอดภัยของพนักงาน		
	ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน		
11	ท่านมีเวลาเพียงพอที่จะทำงานให้เสร็จอย่างปลอดภัย		
12	เป้าหมายการทำงานมีความสอดคล้องกับความปลอดภัย		
13	สภาพการทำงานของท่านเอื้อต่อการทำงานอย่างปลอดภัย		
	ด้านการลำดับความสำคัญและความต้องการความปลอดภัย		
14	ความปลอดภัยมีความสำคัญเป็นลำดับแรกในใจท่าน เมื่อต้องการทำงานให้เสร็จ		
15	สถานที่ทำงานที่ปลอดภัยมีความหมายมากสำหรับท่าน		
	ด้านการตระหนักในเรื่องความปลอดภัย		
16	มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเน้นความปลอดภัยในการทำงาน		
17	ฉันเข้าใจกฎและวิธีการทำงานอย่างปลอดภัย สำหรับงานของฉัน		
	ด้านการติดต่อสื่อสาร		
18	ผู้บริหารหรือหัวหน้าของท่านมักแจ้งเกี่ยวกับประเด็นความปลอดภัยในการทำงานเสมอ		
19	ผู้บริหารหรือหัวหน้าของท่านมักมีวิธีการทำให้ท่านสนใจเรื่องความปลอดภัยเสมอ		

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	ไม่ใช่	ใช่
20	ด้านความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยและการอบรม ผู้บริหารหรือหัวหน้าได้สนับสนุนให้ท่านมีโอกาสได้ศึกษาต่อหรือเข้ารับการฝึกอบรมดูงานอย่างต่อเนื่อง		
21	ผู้บริหารหรือหัวหน้าให้ความสำคัญต่อการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย		
22	ด้านความสอดคล้องกับกฎและวิธีการทำงานอย่างปลอดภัย ในกรณีที่มีความเสี่ยงน้อย ท่านยังคงทำงานตามขั้นตอน		
23	พนักงานไม่เคยถูกบีบให้ทำงานอย่างไม่ปลอดภัย		
24	ท่านเข้าใจกฎและวิธีการทำงานอย่างปลอดภัยเป็นอย่างดี		
25	กฎไม่สามารถละเว้นได้ไม่ว่าข้อใด		
26	ในทางปฏิบัติท่านสามารถทำตามกฎและวิธีทำงานได้ทุกข้อ		
27	ด้านการมีส่วนร่วมต่อความปลอดภัย ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องต่อการแจ้งเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัยให้ผู้บริหารหรือหัวหน้างานทราบ		
28	ท่านมีส่วนร่วมในการทบทวนกฎเกี่ยวกับความปลอดภัย		
29	ท่านถูกส่งเสริมให้รายงานเกี่ยวกับสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย		
30	ด้านการสอบสวนในเรื่องความปลอดภัย สมาชิกของทีมสอบสวนความปลอดภัยนั้นถูกฝึกเพื่อให้หาสาเหตุที่แท้จริงมากกว่าการโทษที่ความผิดพลาดของคน		
31	ระบบการสอบสวนพิจารณาว่านโยบายและการบริหารมีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ		

ประวัติผู้เขียน

นายสุเทพ ฤทธิ์เดช เกิดที่ จ. ปทุมธานี สถานที่อยู่ปัจจุบัน 523/25 หมู่ที่ 3 ถนนมิตรภาพหนองคาย ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน หัวหน้าผู้จัดการ หจก.เทคโนโลยีเคอร์ (2001) ด้านการศึกษาจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานิกรอำนวยเวช อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนรัตนธิเบศร อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ประกาศนียบัตรวิชาชีพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา และระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

